

Befolkning och kompetens- försörjning

Kartläggning av rapporter och statistik

Kunskap för ett bättre samhälle

Oxford Research tar fram kunskapsbaserade beslutsunderlag åt kunder i offentlig sektor.

Vi är specialister på samhällsvetenskapliga analyser, utvärderingar och strategier med fokus på två breda områden: regional utveckling och näringslivsutveckling samt välfärd.

Vi arbetar tvärvetenskapligt och kombinerar tre kompetenser: akademisk kunskap och metod, strategisk förståelse samt förmåga att kommunicera på ett effektivt och tydligt sätt.

Våra kunder finns framför allt inom offentlig sektor på lokal, regional, nationell, nordisk och europeisk nivå.

Oxford Research AB

Norrlandsgatan 11

111 43 Stockholm

Sweden

office@oxfordresearch.se

www.oxfordresearch.se

Uppdragsgivare

Region Västerbotten

Oxford Researchs venndiagram symboliserar våra tre kärnkompetenser – akademisk kunskap och metod, strategisk förståelse samt kommunikation – som vi använder när vi tar fram kunskap för ett bättre samhälle.

Förord

Oxford Research har på uppdrag av Region Västerbotten kartlagt rapporter och statistik som sammanfattar läget kring befolkning och kompetensförsörjning i Västerbotten.

Trots att många rapporter finns, saknas ofta djupare analyser och aktuell statistik. Det behövs bättre förståelse för varför människor flyttar, hur olika grupper påverkas, och hur regionen kan bli mer attraktiv – både nationellt och internationellt.

Innehållsförteckning

1. Inledning	1
1.1 Syfte	1
1.2 Målet med kartläggningen	1
1.3 Metod och genomförande.....	1
1.4 Kartläggning av rapporter.....	2
1.5 Rapportens disposition.....	3
2. Befolkning	4
2.1 Studier av befolkningen över tid är önskvärd för att synliggöra strukturell förändring.....	5
2.2 Rapporterna är beskrivande och saknar teoretiska ramverk att relatera befolkningsutvecklingen mot	6
3. Nettoinflyttning	8
3.1 Avsaknad av förklarande och jämförande studier om flyttmotiv	9
3.2 Behov av att relatera Västerbottens attraktionskraft mot andra geografiers attraktionskraft.....	10
3.3 Behov att öka förståelsen för hur regionen kan göras mer attraktiv för internationell inflyttning	11
4. Kompetensförsörjning.....	12
4.1 Fortsätt följa utvecklingen av de områden tidigare rapporter ser som centrala	13
4.2 Ökad förståelse kring olika målgruppers behov	14
4.3 Behov av processkartläggning	14
4.4 Komparativa studier av internationella regioner som arbetat effektivt med rekrytering av utländsk arbetskraft	15
5. Statistik	16
5.1 Befolkningsstatistik.....	16
5.2 Kompetensförsörjningsstatistik	26

1. Inledning

På uppdrag av Region Västerbotten har Oxford Research genomfört en kartläggning och utvärdering av befintliga rapporter och data inom området kompetensförsörjning för hela Västerbotten. Uppdraget har även omfattat en behovsanalys för att bedöma om det finns behov av att uppdatera befintligt material eller ta fram ny data. Arbetet har särskilt kopplats till två pågående projekt: "Ökad kapacitet, samverkan och breddad rekrytering" (ÖKA) och "Gateway Umeå".

1.1 Syfte

Syftet med kartläggningen har varit att samla in och granska alla relevanta analyser, rapporter, statistik och annan data som redan finns inom området. Detta har inkluderat offentliga databaser, interna och externa rapporter samt annan relevant information. Utvärderingen har sedan fokuserat på att bedöma hur aktuella, användbara och relevanta dessa underlag är – samt att identifiera eventuella brister, föråldrade uppgifter eller saknade data.

1.2 Målet med kartläggningen

Baserat på kartläggningen har vi analyserat om det finns behov av att uppdatera befintliga analyser eller om helt nya underlag behöver tas fram. Målet har varit att säkerställa att Region Västerbotten och de berörda projekten har tillgång till aktuell och relevant information som kan användas för att fatta välgrundade beslut, följa upp insatser och nå projektens mål på ett effektivt sätt.

1.3 Metod och genomförande

I fas 1 kartlades befintlig statistik och publikationer inom kompetensförsörjning med koppling till Västerbotten. Arbetet inleddes med en översikt av offentliga databaser med information om befolkning, migration, utbildning, sysselsättning och livslångt lärande. Exempel på källor inkluderade SCB, Migrationsverket, OECD, Eurostat, Tillväxtverket, UKÄ, Skolverket och andra relevanta nationella och internationella aktörer. Data redovisades i den mån det var möjligt efter kön, ålder och födelseland.

Parallellt gjordes artikelsökningar via ChatGPT 4.0, Perplexity och Google Scholar, med fokus på Västerbotten.

Söksträngar för de AI-genererade sökningar utgjordes av: ge exempel på rapporter som studerat /befolkningsutveckling/nettoinflyttning/attraktionskraft/kompetensförsörjning i Västerbotten/Övre Norrland/.

Söksträngen för Google Scholar bestod av ”Befolkningsutveckling i Västerbotten” respektive ”Kompetensförsörjning i Västerbotten”. Sökningarna gjordes inledningsvis utan begränsning i publikationsår. Vår bedömning blev emellertid att rapporter publicerade innan 2020 endast i undantagsfall kunde anses ha relevant bäring mot det kompetensbehov som idag finns i Västerbotten. Söksträngarna och den bruttolista som framkommit stämde av med uppdragsgivaren.

Orsaken till att sökord som befolkningsutveckling, nettoinflyttning och attraktionskraft inkluderades i sökvägen är att dessa tre områden har en stark relation till kompetensförsörjningsmöjligheterna för regionen.

I fas 2 granskades materialet djupare med avseende på kvalitet, aktualitet och användbarhet. Statistikens relevans för Västerbotten samt projekten ÖKA och Gateway Umeå analyserades, liksom rapporternas metodval och täckning. En särskild GAP-analys genomfördes för att identifiera brister i tillgänglig data, till exempel kring flyttmönster eller livslångt lärande, där vissa typer av data kräver beställning från exempelvis SCB. Även denna fas avslutades med ett avstämningsmöte.

Fas 3 bestod av en behovsanalys där det bedömdes i vilken utsträckning det befintliga materialet möter projektens och regionens behov, till exempel inom breddad rekrytering eller diversifierad kompetensförsörjning. Här identifierades vilka data som bör uppdateras, nyproduceras eller beställas för att fylla kunskapsluckor.

I fas 4 sammanställdes arbetet i en rapport med klickbara länkar till relevanta data och publikationer, inklusive kontaktuppgifter för avgiftsbelagt material. Detta rapportutkast presenterades för uppdragsgivaren som fick möjlighet att ge synpunkter.

Slutligen reviderades rapporten i fas 5 utifrån inkomna synpunkter och levererades i sin slutgiltiga version.

1.4 Kartläggning av rapporter

Vi konstaterade inledningsvis att 45 rapporter har viss relevans mot de kartlagda områdena fördelade enligt:

- 16 inriktade mot befolkningsutveckling
- 15 inriktade mot kompetensförsörjning
- 8 inriktade mot attraktionskraft
- 6 inriktade nettoinflyttning

Av dessa 45 rapporter bedömer vi att 30 rapporter är av särskilt intresse för kartläggningen. De 30 rapporterna är:

- 10 inriktade mot befolkningsutveckling
- 11 inriktade kompetensförsörjning
- 3 inriktade mot attraktionskraft
- 4 inriktade mot nettoinflyttning

Rapporternas avgränsning mellan de 4 kartläggningsområdena är i flera fall otydliga. Detta gäller särskilt rapporter inriktade mot attraktionskraft och nettoinflyttning. Av den anledningen har vi valt att presentera rapporter inom dessa två områden gemensamt under området nettoinflyttning. Länkar till rapporterna återfinns i referenslistan.

1.5 Rapportens disposition

Rapporten inleds med att beskriva de rapporter och brister som vi bedömer finns inom områdena befolkning inklusive nettoinflyttning respektive kompetensförsörjning. I dessa kapitel ges också förslag på studier som kan vara intressanta för Region Västerbotten att genomföra. Därefter följer en redogörelse för tillgängliga datakällor inom områdena befolkning och kompetensförsörjning samt de brister vi idag ser i statistiken. I avsnitten ger vi också förslag på hur dessa brister kan lösas.

2. Befolkning

Befolkningsfrågan är central för Västerbottens framtida utveckling. Den påverkar allt från tillgång till välfärdstjänster och arbetskraft, till kommunernas attraktionskraft och förutsättningar för hållbar tillväxt. I den aktuella GAP-analysen har vi granskat ett antal rapporter som berör befolkningsutvecklingen i länet – både äldre och nyare material.

Totalt har tio rapporter identifierats med särskilt fokus på befolkning. Dessa täcker in teman som regionala flyttmönster, bostadsförsörjning, distansarbete, integration och nyindustrialisering. Flera av rapporterna fokuserar på Västerbottens kommuner som den minsta administrativa nivån, vilket innebär att analysen sker nära de lokala förhållandena. Vi ser ett tydligt värde i detta, eftersom regional utveckling ofta ser olika ut beroende på den geografiska kontexten.

Bland de tio granskade rapporterna som behandlar befolkningsutveckling finns en variation av publikationstyper. Fyra av dessa är så kallade grå papper, vilket innebär att de inte har genomgått vetenskaplig granskning men ändå kan innehålla empiriska data och relevanta observationer. Tre rapporter är examensarbeten från universitet eller högskola, producerade inom en akademisk kontext men med varierande kvalitet i metodik och data. En rapport är en vetenskapligt publicerad studie, och ytterligare en är ett akademiskt arbetsmanus (working paper) som ännu inte formellt publicerats. Dessutom ingår ett visualiseringsverktyg som presenterar data om befolkningsutveckling i interaktiv form snarare än genom traditionell rapporttext.

Rapporternas tematik presenteras i Tabell 1 tillsammans med en kort beskrivning av tematiken

Tabell 1. Tematik inom rapporterna kring befolkningsutveckling

Tema	Kort beskrivning
Bostadsbehov & Arbetsmarknad	Matcha bostadsutbud med behov för arbetskraft och rekrytering i regionen.
Framtidsutmaningar per kommun	Bostäder, naturmiljöer, ekonomi, arbetsmarknad och infrastruktur i fokus.
Befolkningsutveckling 1992–2022	Analyserar skillnader i tillväxt inom länet; kommuner kategoriseras.
Arbetshubbar	Alternativ till kontor hos stora arbetsgivare, minskar distansutmaningar.
Industrietablering (Northvolt)	Effekter på befolkning, skattekraft, skuldsättning och kommunal ekonomi.
Flyktningmottagande & Integration	Fokus på 2015 års flyktingström; lärdomar för framtida kompetensförsörjning.
Migration och arbete i Norrland	Litteraturbaserad översikt om migration, arbete och bosättning i Norrland.
Distansarbete i glesbygd	Distansarbete som verktyg mot befolkningsminskning; behov av lokaltjänster.

Rapporterna täcker ett brett spektrum av teman som i forskningslitteraturen kopplas till attraktionsskapande egenskaper hos regioner och samhällen. Flera analyserar regional utveckling utifrån faktorer som påverkar människors val att bosätta sig i eller lämna en plats. Exempel på sådana teman är:

- bostadsförsörjning och attraktiva boendemiljöer
- arbetsmarknadens bredd och tillgänglighet
- långsiktiga befolkningstrender
- effekter av större industrietableringar
- integration av nyanlända
- möjligheter till distansarbete

Rapporterna bidrar till ökad kunskap om befolkningsutvecklingen i Västerbotten men brister överlag vad det gäller möjligheten till att:

- synliggöra strukturella förändringar över tid,
- relatera befolkningsutvecklingen till ett analytiskt ramverk.

2.1 Studier av befolkningen över tid är önskvärd för att synliggöra strukturell förändring

För att verkligen förstå de krafter som påverkar befolkningsutvecklingen i Västerbottens kommuner är det avgörande att undersökningar och rapporter sträcker sig över ett längre tidsperspektiv än vad som ofta är fallet idag. Kortare mätperioder riskerar att endast fånga tillfälliga variationer eller enskilda skeenden – och missar därmed de mer grundläggande, strukturella förändringar som sker över tid.

Exempelvis kan det handla om hur samhällsomvandling, nyindustrialisering eller förändrade utbildnings- och arbetsmarknadsmönster påverkat flyttströmmar, bosättningsval och demografisk sammansättning. Det är först när sådana faktorer sätts i relation till längre utvecklingslinjer som tydliga mönster och underliggande orsaker kan identifieras.

Även om vi varit restriktiva i att inkludera rapporter publicerade före 2020 vill vi särskilt lyfta fram tre äldre rapporter då de enligt oss skulle vara intressanta att uppdatera med ny data. Två akademiska arbeten från 2011 och ett examensarbeten från 2015 behandlar olika aspekter av befolkningsutvecklingen i länet – från flyttmönster och prognoser till regionala skillnader och sociala strukturer. En uppdatering av dessa arbeten skulle kunna ge svar på om rapporternas tidigare slutsatser fortfarande är giltiga, och om inte, vilka faktorer som kan ha bidragit till förändringar sedan dess.

Tre rapporter med potential att ge nya insikter:

- **Befolkningsutveckling och -prognoser: teori och tillämpning för Västerbottens län (1970–1925):** Rapporten analyserar historisk demografi och prognostiska metoder. En uppdatering skulle kunna pröva hur väl dessa metoder står sig idag – och ge mer precisa framtidsbilder i ljuset av modern statistik.
- **Flyttningar till, från och inom Västerbotten: Flöden och åldersfördelning år 2009:** Denna studie fokuserar på flyttströmmar, med särskild betoning på ålderssammansättning. Genom att jämföra med dagens flyttmönster kan man förstå hur mobiliteten förändrats och vilka åldersgrupper som idag står för den största dynamiken.
- **Växande befolkningsklyftor i ett ständigt föränderligt samhälle (2000–2014):** Detta arbete belyser demografiska skillnader mellan kommuner. En uppföljning kan visa om klyftorna ökat eller minskat, och hur samhällsförändringar som digitalisering, bostadspolitik och arbetsmarknad påverkat utvecklingen.

Vi bedömer att dessa rapporter kan bidra med ett värdefullt kunskapsunderlag – men kräver förnyad analys för att fortsatt vara relevanta i dagens kontext. En uppdatering av dem skulle inte bara bidra till ökad förståelse, utan även utgöra ett viktigt underlag för framtida planering och beslutsfattande.

2.2 Rapporterna är beskrivande och saknar teoretiska ramverk att relatera befolkningsutvecklingen mot

Ett tydligt kunskapsgap som framträder i vår rapportsökning är avsaknaden av kvalificerade analysramar. Många av de befintliga rapporterna som behandlar befolkningsutveckling i Västerbotten är deskriptiva till sin karaktär – det vill säga, de beskriver läget såsom det ser ut utan att gå in på djupare analyser kring varför utvecklingen sker eller vilka underliggande faktorer som påverkar. Även om rapporternas beskrivningar kan ge viss översiktlig förståelse, riskerar de framstå som alltför svaga när det gäller att formulera strategier eller fatta långsiktiga beslut om regional utveckling.

Vi anser därför att det finns ett behov av att placera befolkningsutvecklingen i Västerbotten inom en tydligare teoretisk kontext. Genom att relatera lokala trender till etablerade befolknings teorier kan man bättre förstå mönster, drivkrafter och regionala skillnader – inte minst i relationen mellan stad och landsbygd. Flera teorier skulle kunna tillämpas i det här sammanhanget:

- **Centralortsteorin** – beskriver hur människor söker sig till centralorter (städer) för att få tillgång till service, arbete och infrastruktur, vilket kan förklara befolkningskoncentration och utflyttning från mindre orter.
- **Growth Pole-teorin** – fokuserar på tillväxtcentrum som driver utveckling i omgivande områden. Den kan bidra till att förstå nyindustrialiseringens effekter i t.ex. Skellefteå.
- **Core-Periphery-modellen** – belyser obalanser mellan kärnområden med hög tillväxt och perifera områden med minskande resurser och befolkning. Relevant för analys av Västerbottens interna regionala variationer.
- **Nätverks- och relationsbaserade teorier** – framhäver vikten av samverkan mellan aktörer, platser och institutioner. Dessa kan ge insikt i hur kommuner i länet samarbetar för att möta demografiska utmaningar.
- **Platsbaserad utveckling** – sätter lokal identitet, resurser och förutsättningar i centrum och betonar att utveckling måste utgå från platsens specifika behov och styrkor.

Att använda dessa teorier som ramverk innebär att man kan testa hypoteser och jämföra Västerbotten med andra regioner, både nationellt och internationellt. Det ger också möjlighet att gå från att beskriva läget till att förklara det – och därmed skapa handlingskraft.

Genom att fördjupa framtida rapporter inom denna typ av analytisk struktur bedömer vi att Västerbottens beslutsfattare får ett bättre underlag för att förstå inte bara vad som händer – utan också varför, hur och vad som kan göras åt det.

3. Nettoinflyttning

Av de sju rapporter som analyserar nettoinflyttning till Västerbotten är fyra så kallade "grå papper", vilket innebär att de inte har genomgått vetenskaplig granskning men ändå innehåller relevant empiri och användbara observationer. Två rapporter är vetenskapligt publicerad och utmärker sig genom en mer strukturerad metodansats och akademisk kvalitetsgranskning. En rapport utgör ett akademiskt working paper.

Gemensamt för samtliga rapporter är att de utgår från ett kommunalt perspektiv och fokuserar på flyttmönster på lokal nivå. Genom statistiska analyser framgår exempelvis hur stor andel av flyttningarna som sker inom kommunen, mellan kommuner i länet och mellan Västerbotten och andra län. Denna typ av kartläggning bidrar till att synliggöra befolkningsdynamiken på ortsnivå, vilket är särskilt relevant för planering av bostäder, arbetsmarknadsinsatser och kommunal service.

Ett tydligt mönster som framkommer är att Västerbotten haft ett inrikes flyttningsöverskott under två av tre år mellan 2019 och 2022. Det innebär att fler personer flyttade in till länet från andra delar av Sverige än som flyttade ut, vilket markerar ett trendbrott jämfört med perioden 2006–2019 då länet årligen uppvisade ett flyttningsunderskott. En av rapporterna fokuserar särskilt på Skellefteå och visar att kommunens invånarantal ökade med 4,6 procent mellan 2020 och 2023, att jämföra med rikets genomsnitt på 1,7 procent under samma period. Denna utveckling kopplas främst till de stora industrietableringar som genomförts i området i samband med den gröna omställningen.

En annan rapport sätter utvecklingen i ett bredare regionalt sammanhang och diskuterar de möjligheter och utmaningar som följer av nyindustrialiseringen i Övre Norrland. Här betonas behovet av samordnad planering för att möta den förväntade befolkningsökningen, där frågor om bostadsförsörjning, infrastruktur, social hållbarhet och utbildning behöver hanteras utifrån ett helhetsperspektiv.

Tillsammans utgör dessa rapporter ett viktigt kunskapsunderlag för vidare analys och strategisk planering. De ger en detaljerad bild av flyttmönster inom och mellan kommuner i Västerbotten samt i relation till rörelser utanför länet. Genom kvantitativa kartläggningar skapas en grund för att förstå den rumsliga dynamiken i regionens befolkningstillväxt och mobilitet. Den observerade förändringen i flyttningsbalansen tyder på att Västerbotten blivit mer attraktiv som bostads- och arbetsmarknad, vilket i sin tur ställer nya krav på regional och lokal utvecklingsplanering.

Trots den bild av flyttrörelser som de kartlagda rapporterna presenterar anser vi att ytterligare studier krävs som tydligare beaktar:

- orsaker till flyttrörelserna,

- hur Västerbottens kommuners attraktionskraft står sig mot andra jämförbara kommuner,
- vad som krävs för att stärka inflyttningen från utlandet.

Nedanstående avsnitt belyser vad vi anser att studier kring nettoinflyttning till Västerbotten idag saknar och vilken kunskap som behövs.

3.1 Avsaknad av förklarande och jämförande studier om flyttmotiv

Trots att befintliga rapporter kartlägger flyttmönster och presenterar statistik om hur individer rör sig inom och mellan kommuner i Västerbotten, saknas en typ av analys som är avgörande för att förstå de bakomliggande drivkrafterna till dessa rörelser: nämligen utvärderande och jämförande studier som undersöker varför människor väljer att flytta till eller från kommunerna i Västerbotten i relation till andra kommuner i Sverige.

Den information som finns idag ger en kvantitativ bild av vad som sker – hur många som flyttar, mellan vilka geografiska områden och under vilka tidsperioder. Men det räcker inte för att ge djupare förståelse för orsakerna bakom flyttbesluten. Vår bedömning är därför att det finns ett tydligt gap i kunskapsunderlaget.

Vi anser att för att kunna planera och agera strategiskt på regional nivå krävs en mer kvalitativ och komparativ analys som kan ge insikt i faktorer som exempelvis arbetsmarknadens dragningskraft, tillgång till bostäder, utbildningsmöjligheter, sociala nätverk, livskvalitet, samt upplevelsen av platsens attraktivitet.

En sådan analys behöver också sätta Västerbottens kommuner i relation till andra kommuner i Sverige. Det handlar inte bara om att förstå den egna kommunens förutsättningar, utan om att placera den i ett nationellt sammanhang: Vad lockar individer att flytta till exempelvis Umeå eller Skellefteå jämfört med liknande tillväxtorter i andra län? Vad är det som gör att vissa kommuner i Västerbotten tappar invånare, medan andra växer?

Utan denna jämförande och orsakorienterade kunskap blir det svårt att formulera effektiva policyåtgärder eller utvecklingsstrategier som syftar till att attrahera nyinflyttare och behålla nuvarande invånare.

En tydlig kunskapslucka som framträder i analysen av Västerbottens utvecklingspotential är avsaknaden av komparativa studier kring kommunernas attraktivitet i förhållande till liknande kommuner i andra regioner i Sverige. Visserligen finns lokal information om enskilda kommuners styrkor och utmaningar, men det saknas systematiska jämförelser som visar hur Västerbottens kommuner står sig i konkurrensen om invånare, kompetens och investeringar. Detta är problematiskt, eftersom just attraktivitet är en avgörande faktor för

regional utveckling – inte minst i tider av nyindustrialisering, kompetensbrist och förändrade flyttmönster.

3.2 Behov av att relatera Västerbottens attraktionskraft mot andra geografiers attraktionskraft

Det behövs analyser som sätter Västerbottens kommuner i relation till andra orter med liknande struktur, befolkningsstorlek och geografiska lägen. Sådana analyser kan ge konkret vägledning i arbetet med att höja attraktionskraften. Exempelvis: Hur står sig Lycksele eller Robertsfors jämfört med Arvika, Hagfors eller Malung när det gäller trygghet, kulturutbud eller bostadsutveckling? Hur skiljer sig tillgången till offentlig service i Dorotea från den i jämförbara inlandskommuner i Norrbotten eller Jämtland?

De attraktionsskapande faktorer som efterfrågas – såsom trygghet, öppenhet, närhet till natur och vardagstjänster, konsumtionsmöjligheter, kultur, social sammanhållning, närhet till arbetsmarknader, boendekvalitet, infrastruktur och samhällsservice – är alla dimensioner som direkt påverkar människors upplevelse av platsen. De avgör ofta inte bara om man flyttar, utan vart. Därför är det avgörande att ta reda på hur Västerbottens kommuner uppfattas i förhållande till andra regioner när det gäller dessa aspekter.

En sådan komparativ analys bör inkludera både kvantitativa indikatorer (t.ex. statistik om tillgång till service, brottsfrekvens, pendlingsmöjligheter, bostadspriser) och kvalitativa mått (till exempel medborgarupplevelser, platsidentitet, trygghetskänsla och social tillit). Den skulle kunna fungera som ett strategiskt underlag för både lokal planering, regional positionering och utvecklingsarbete.

I nuläget saknas denna typ av kartläggning, vilket begränsar kommunernas möjlighet att bedriva evidensbaserat attraktivitetshöjande arbete. Att ta fram en sådan jämförande analys bör därför ses som en prioriterad insats i det fortsatta utvecklingsarbetet – särskilt i ett skede där Västerbotten aktivt vill öka sin inflyttning, behålla kompetens och möta framtidens demografiska utmaningar.

3.3 Behov att öka förståelsen för hur regionen kan göras mer attraktiv för internationell inflyttning

Västerbotten står inför en demografisk utmaning där nettoinflyttning, särskilt från utrikes födda, spelar en nyckelroll för långsiktig hållbarhet. För att möta detta behov krävs ett fördjupat kunskapsunderlag som synliggör nyanländas etableringsmöjligheter och identifierar effektiva samverkansformer mellan samhällsnivåer och civilsamhälle.

I en nyligt publicerad rapport av Oxford Research på uppdrag åt Tillväxtverket understryker vi fortsatt analys inom tre centrala områden:

- **Civilsamhällets roll i mottagande och etablering:** Det finns en stor potential i att stärka civilsamhällets insatser i mottagandet av nyanlända. Frivilligorganisationer, föreningsliv och lokala nätverk bidrar till integration genom språkstöd, sociala kontakter och kulturell orientering – men dessa insatser sker ofta i periferin av det offentliga stödsystemet. En tydligare struktur, finansiering och erkännande av civilsamhällets roll skulle kunna förstärka Västerbottens attraktionskraft och skapa bättre etableringsförutsättningar.
- **Tydliggörande av ansvarsfördelning mellan stat, region och kommun:** I dagsläget är ansvar för mottagande och etablering splittrat mellan olika nivåer, vilket skapar otydlighet och ineffektivitet. Staten hanterar grundläggande mottagande, regionen har vissa samordnande uppdrag och kommunerna driver det praktiska arbetet med integration. En analys ur ett västerbottniskt perspektiv behövs för att identifiera hur roller och mandat kan utvecklas för att möjliggöra smidigare samverkan, särskilt i kommuner med begränsade resurser eller geografiska utmaningar.
- **Nationell subventionspolitik som strategiskt verktyg:** En genomlysning av hur nationella ekonomiska styrmedel kan användas för att göra inflyttning till Västerbotten mer attraktiv. Det kan röra sig om riktade etableringsstöd till kommuner, skatteförmåner för inflyttare eller investeringsprogram som stärker bostadsutbud och samhällsservice. En jämförande analys av framgångsrika modeller i andra delar av landet kan ge värdefulla inspel till hur statliga resurser kan användas för att understödja inflyttning i glesbygd.

4. Kompetensförsörjning

Under de senaste åren har frågan om kompetensförsörjning blivit alltmer akut för samhällsutvecklingen i norra Sverige. I takt med den omfattande industriella expansionen i Västerbotten och Norrbotten – med stora investeringar inom grön industri, energi och infrastruktur – har behovet av kvalificerad arbetskraft ökat markant. Detta har satt press på både offentliga och privata arbetsgivare att hitta nya vägar för att rekrytera, behålla och utveckla personal.

I vår kartläggning framkommer att det finns rapporter som tillsammans ger en bred och nyanserad bild av hur Västerbotten arbetar med kompetensförsörjning i en tid av snabb förändring. De visar på både utmaningar och möjligheter, och pekar mot behovet av samverkan, innovation och långsiktighet för att möta framtidens krav.

Region Västerbotten visar exempelvis i ett dokument hur de arbetar strategiskt med kompetensförsörjning, där särskilt utsatta verksamheter prioriteras. Primärvården i Skellefteåområdet samt specialistsjuksköterskor inom operation, anestesi och intensivvård vid Norrlands universitetssjukhus lyfts fram som exempel där utmaningarna är särskilt påtagliga. Samtidigt visar en annan rapport hur kommunerna i regionen aktivt arbetar med samhällsbyggande insatser – såsom bostadsplanering – för att skapa förutsättningar för kompetensförsörjning, även om direkta utbildningsinsatser fortfarande är relativt begränsade.

Regeringens särskilda utredare för nyindustrialiseringen i Norrbotten och Västerbotten Peter Larsson, pekar i sin rapport på två centrala insatsspår för att stärka kompetensförsörjningen i regionen, medan Region Västerbottens egen strategi identifierar åtta strategiska områden som vägledande för det långsiktiga arbetet.

Behov av samordning inom yrkeshögskoleutbildningar framhålls i det granskade materialet som en viktig pusselbit i helheten. Distansutbildning framträder som en nyckel till karriärutveckling, särskilt i glesbygd och mindre orter där tillgången till utbildning är begränsad. En studie visar särskilt på hur attraktiva arbetsgivare i regionen använder ”employer branding” som ett strategiskt verktyg för att locka nya medarbetare. En annan rapport undersöker hur kompetensöverföring organiseras och genomförs i en mindre kommun i Västerbotten – ett exempel på hur lokal förankring och strategisk planering kan gå hand i hand.

Från de rapporter vi kartlagt ser vi behov av att Region Västerbotten framförallt:

- Fortsätter följa utvecklingen av de områden som tidigare rapporter sett som centrala.
- Fokuserar på olika målgruppers särskilda behov.
- Anslår ett processperspektiv.
- Genomför komparativa analyser mot andra regioner.

4.1 Fortsätt följa utvecklingen av de områden tidigare rapporter ser som centrala

Från vår kartläggning av rapporter framträder ett antal variabler som särskilt viktiga att följa upp över tid för att säkerställa att insatser inom kompetensförsörjning får önskad effekt. Dessa indikatorer speglar både resultat av genomförda åtgärder och behovet av strategisk utveckling inom flera områden.

Ett första område gäller distansutbildningens effekt på arbetsmarknadsetablering. Här bör enligt oss andelen personer som, efter avslutad distansutbildning, når sysselsättning inom sex månader följas upp regelbundet. Denna indikator är särskilt relevant i glesa och mindre orter, där distansutbildning ofta är en av få tillgängliga vägar till kompetensutveckling. Genom att mäta utfallet kan man bedöma utbildningarnas relevans och effektivitet i relation till arbetsmarknadens behov.

Ett andra område rör rekryteringsmönster kopplade till högre utbildning. Här anser vi att det är av särskilt intresse att analysera andelen nyrekryterad arbetskraft med akademisk bakgrund från Västerbottens egna lärosäten, i jämförelse med andra lärosäten i landet. Denna jämförelse kan ge viktig information om regionens attraktionskraft, utbildningarnas anpassning till lokala behov samt möjligheter till samverkan mellan utbildningsaktörer och arbetsgivare.

Vi bedömer vidare att det **finns ett behov av systematisk uppföljning av Region Västerbottens kompetensförsörjningsstrategi**, där åtta strategiska områden har identifierats. För att strategin ska kunna fungera som ett levande styrdokument krävs att varje område följs upp med relevanta indikatorer, så att framsteg och utmaningar kan synliggöras och hanteras i tid.

Ett fjärde område gäller employer branding – det vill säga arbetsgivares arbete med att stärka sin attraktionskraft. Här tycker vi att det är viktigt att inte enbart följa upp hur metoden används, utan också hur den samordnas med bredare insatser för platsbaserad utveckling. Det handlar om att förstå hur arbetsgivarens varumärke samspelar med ortens identitet, livsmiljö och framtidsvision, och hur detta påverkar möjligheten att rekrytera och behålla kompetens.

4.2 Ökad förståelse kring olika målgruppers behov

Rapporterna visar att i nuläget möter många arbetssökande strukturella hinder, såsom begränsad tillgång till nätverk, bristande information om arbetsmarknaden och svårigheter att omvandla tidigare erfarenheter till efterfrågad kompetens. Dessa utmaningar förstärks ofta av individuella faktorer som psykisk ohälsa, låg självkänsla eller upplevd diskriminering.

Vi anser att det önskade läget är att alla arbetssökande ska ha likvärdiga möjligheter att nå en hållbar anställning, med tillgång till relevant stöd, kompetensutveckling och inkluderande arbetsgivare.

För att möjliggöra insatser som är effektiva för de målgrupper insatserna riktar sig mot bedömer vi att det krävs mer longitudinella och målgruppsanpassade studier. Exempel på områden vi bedömer som intressanta att fördjupa analyser och utvärderingar kring är hur samverkan mellan myndigheter, civilsamhälle och arbetsgivare kan utvecklas för att bidra till individanpassade insatser som minskar:

- **Informationsgapet:** Otillräcklig och otydlig information om arbetsmarknadens krav.
- **Stödsystemgapet:** Standardiserade insatser som inte möter individens behov.
- **Tillitsgapet:** Bristande förtroende mellan arbetssökande och institutioner.
- **Tidsgapet:** Kortvariga insatser som inte matchar den långsiktiga processen mot anställning.

4.3 Behov av processkartläggning

Oxford Research konstaterar att de rapporter som hittills tagits fram i huvudsak fokuserar på att beskriva de utmaningar och behov som olika grupper av arbetssökande möter i sin väg mot anställning. Det som däremot ofta saknas är en tydlig beskrivning av hur dessa utmaningar faktiskt kan hanteras i praktiken – alltså vilka lösningar som finns, hur de samverkar och hur de implementeras över tid.

Detta pekar på ett tydligt gap mellan problembeskrivning och lösningsorientering. För att överbrygga detta gap föreslås att det sammanhållna arbetet bland kompetensfrämjande aktörer i Västerbotten synliggörs genom en processkartläggning. En sådan kartläggning skulle kunna visa hur olika aktörer – såsom kommuner, myndigheter, utbildningsanordnare och arbetsgivare – samverkar i praktiken för att stödja arbetssökande. Den skulle också kunna tydliggöra vilka insatser som erbjuds, hur de hänger ihop, var det finns överlappningar eller glapp, och hur arbetet upplevs av de individer det är tänkt att stödja.

En processkartläggning skulle därmed inte bara bidra till ökad transparens och förståelse för det befintliga systemet, utan också skapa förutsättningar för lärande, förbättring och mer träffsäkra insatser. Den skulle kunna fungera som ett konkret verktyg för att identifiera vad som fungerar väl, vad som behöver utvecklas och hur olika delar av systemet kan kopplas samman på ett mer effektivt och inkluderande sätt.

Vår bedömning är att det finns ett behov av att gå från att enbart beskriva problem till att också synliggöra lösningar och processer. En processkartläggning av det kompetensfrämjande arbetet i Västerbotten är ett viktigt steg i den riktningen.

4.4 Komparativa studier av internationella regioner som arbetat effektivt med rekrytering av utländsk arbetskraft

Vår kartläggning konstaterar att det saknas internationella jämförelser mellan hur regioner i omvärlden med liknande geografiska förutsättningar arbetat för att attrahera internationell arbetskraft. Vi anser därför att det finns ett behov av att fördjupa förståelsen för hur andra jämförbara regioner internationellt har arbetat med kompetensförsörjning. Genom att förslagsvis studera Närpes (Finland), Finnmark (Norge) och Yukon (Kanada) kan viktiga insikter om hur regional samverkan, långsiktighet och lokalt anpassade lösningar nås kring hur dessa kommuner (motsvarande) har arbetat för att möta kompetensbehovet på ett effektivt sätt.

5. Statistik

För att ge en heltäckande bild av befolkningens sammansättning och kompetensförsörjningen i Sverige har 14 centrala databaser identifierats. Dessa databaser innehåller statistik som är relevant för både demografiska analyser och planering av utbildnings- och arbetsmarknadsinsatser.

Av dessa utgör innehåller:

- 8 databaser befolkningsstatistik, varav 5 även inkluderar statistik om kompetensförsörjning.
- 6 databaser fokuserar enbart på kompetensförsörjningsstatistik.

Vår samlade översikt visar på en bred och mångfacetterad statistikgrund som möjliggör fördjupade analyser av både befolkningsutveckling och kompetensförsörjning, vilket är avgörande för strategisk samhällsplanering och framtida insatser inom utbildning och arbetsmarknad.

5.1 Befolkningsstatistik

Databaser med befolkningsstatistik återfinns hos flera nationella och internationella aktörer:

- [Statistiska centralbyrån \(SCB\)](#) står för 15 statistikkällor, vilket gör SCB till den mest omfattande leverantören av befolkningsdata.
- [Tillväxtverket](#) bidrar med 4 statistikkällor.
- [Kolada](#), som samlar nyckeltal för kommuner och regioner, tillhandahåller 3 statistikkällor.
- [Regionfakta](#) erbjuder 1 källa med regional statistik.
- [Migrationsverket](#) bidrar med 1 källa, särskilt relevant för statistik om migration.

På internationell nivå finns:

- [Eurostat](#) med 4 statistikkällor som möjliggör jämförelser inom EU.
- [OECD](#) med 1 källa.
- [World Bank Group](#) med 1 källa som ger global befolkningsstatistik.

För att ge en översiktlig bild av tillgänglig statistik inom området befolkning har en sammanställning gjorts av data från ett urval av nationella och internationella databaser. Tabellen nedan visar vilka databaser som bidrar med relevant statistik, samt vilka typer av uppgifter som finns tillgängliga inom varje källa. Den innehåller information om statistikens geografiska täckning, uppdelning efter kön och ålder, samt tidsperioder och tidsomfång för

respektive datakälla. Syftet är att underlätta jämförelser och identifiera vilka databaser som kan användas för vidare analys inom olika samhällsområden.

DATABAS	STATISTIK	Geografi	KÖN	ÅLDER	Period	Tidsomfång (år)
Eurostat	TFR	NUTS2	Nej	Nej	2011-2022	12
Eurostat	Hushåll	NUTS1, NUTS	Nej	Nej	2009-2023	15
Eurostat	Risk för social exkludering	NUTS1, NUTS2	Nej	Nej	2015-2023	9
Eurostat	Kvinna föder barn	NUTS1, NUTS2			2013-2022	10
Kolada	Försörjningskvot	Samtliga	Ja	Nej	2008-2023	16
Kolada	Utrikesfödda vuxna	Samtliga	Ja	Nej	1999-2023	25
Kolada	Befolkning	Samtliga	Ja	Ja	1995-2023	29
Migrationsverket	Nyanlända	Samtliga	Ja	Ja	2020-2024	5
OECD	Befolkningstäthet	NUTS1, NUTS2	Nej	Nej	2019-2023	5
Regionfakta	Folkmängd	NUTS1, NUTS3	Nej	Nej	1805-2020	216
SCB	Befolkning	Samtliga	Ja	Ja	1968-2024	57
SCB	Befolkning	Samtliga	Ja	Nej	2000-2024	25
SCB	Befolkningstäthet	Samtliga	Ja	Nej	1991-2023	33
SCB	Lägenheter	Samtliga	Nej	Nej	2013-2023	11
SCB	Försörjningskvot	Samtliga	Nej	Nej	2000-2023	24

DATABAS	STATISTIK	Geografi	KÖN	ÅLDER	Period	Tidsomfång (år)
SCB	Flyttningsvariabler	LAU2, NUTS3	Ja	Nej	1998-2023	26
SCB	Födda	Samtliga	Ja	-	1968-2023	56
SCB	Demografi utrikes födda	NUTS3	Ja	Nej	1997-2023	27
SCB	Demografi utrikes födda	LAU2	Nej	Nej	1997-2023	27
SCB	Befolkningstäthet	Samtliga	Ja	Nej	1991-2023	33
SCB	Utländsk/svensk bakgrund	Samtliga	Ja	Ja	2002-2023	22
SCB	Utländska medborgare	Samtliga	Ja	Ja	1973-2023	51
SCB	Inrikes och utrikesfödda	Samtliga	Ja	-	2002-2023	22
SCB	Fruktamhet	Samtliga	Ja	Nej	2000-2023	24
SCB	In- och utflyttning	NUTS1, NUTS3, LAU2	Ja	Ja	1968-2023	56
SCB	Döda	Samtliga	Ja	Ja	1968-2023	56
Tillväxtverket	65 år eller äldre	NUTS3	Nej	Nej	2002-2023	22
Tillväxtverket	Utländsk bakgrund	NUTS3	Nej	Nej	2002-2023	22
Tillväxtverket	Befolkningsutveckling	NUTS3	Ja	Nej	2000-2023	24
Tillväxtverket	Yngre än 15	NUTS3	Nej	Nej	2002-2023	22

Statistik om befolkning är en grundläggande komponent i samhällsplanering och strategisk analys. Genom att använda denna statistik kan beslutsfattare, analytiker och planerare få en detaljerad förståelse för hur befolkningen förändras över tid och hur dessa förändringar påverkar olika delar av samhället. Den statistik som finns fritt tillgänglig kan exempelvis användas för nedanstående analyser.

5.1.1 Demografiska analyser

Statistiken möjliggör analyser av befolkningsstruktur, såsom åldersfördelning, könsfördelning och födelsetal. Dessa uppgifter är avgörande för att planera och dimensionera välfärdstjänster, exempelvis äldreomsorg, barnomsorg och utbildning. Genom att följa förändringar i demografin kan man också identifiera behov av riktade insatser inom områden som folkhälsa, integration och jämställdhet.

5.1.2 Migration och rörlighet

Information om migration och befolkningsrörlighet ger insikter om inflyttnings- och utflyttnings-trender, pendlingsmönster och urbanisering. Detta är viktigt för att förstå hur arbetsmarknaden och infrastrukturen påverkas, samt för att fatta beslut om serviceutbud och samhällsresurser i olika kommuner. Statistiken kan också användas för att analysera avfolkning i glesbygd och tillväxt i urbana områden.

5.1.3 Bosättning, bostäder och befolkningstäthet

Statistik över bosättningsmönster och befolkningstäthet är central för fysisk planering och bostadsförsörjning. Den ger underlag för att identifiera tät- och glesbebyggda områden, planera nybyggnation och anpassa samhällsservice efter lokala behov. Vid nyindustrialisering eller förändrade migrationsmönster kan statistiken visa hur befolkningen omfördelas geografiskt.

5.1.4 Ekonomisk och social bärkraft

Genom att beräkna försörjningskvoter – alltså hur många som ska försörjas av den arbetsföra befolkningen – kan man bedöma den ekonomiska hållbarheten i olika regioner. Statistiken hjälper också till att identifiera kommuner med socioekonomisk sårbarhet, följa upp integrationsinsatser och planera utbildnings- och arbetsmarknadsåtgärder.

5.1.5 Internationella jämförelser och regional utveckling

Befolkningsstatistik möjliggör benchmarking med andra länder och regioner, vilket ger ett bredare perspektiv på utvecklingstrender. Genom att följa långsiktiga förändringar i urbanisering och glesbygdsutveckling kan man identifiera regionala styrkor och utmaningar, samt utforma strategier för hållbar tillväxt.

5.1.6 Den öppna statistikens begränsningar

Trots den relativt goda tillgången på statistik från öppna datakällor finns det aspekter på befolkningsutvecklingen i Västerbotten som kräver mer kvalificerade metoder inklusive kostnadsbelagd statistik att svara på. Det vi anser i de öppna datakällorna är::

- Flyttmotiv och flyttkedjor
- Longitudinella individstudier
- Hushållens sammansättning och boendeförhållanden
- Utrikesfödda personers etablering
- Finfördelad data på lokal nivå

I nedanstående avsnitt presenteras bristen på befolkningsdata enligt vår GAP-analys och förslag på tänkbara lösningar för att minska dessa gap.

5.1.7 Brist på flyttmotiv och flyttkedjor

Trots att det finns god tillgång till statistik om befolkningsförändringar, saknas fortfarande viktiga uppgifter som skulle kunna ge en mer nyanserad förståelse för människors flyttmönster och de bakomliggande orsakerna till geografisk rörlighet. Det finns exempelvis ingen samlad statistik över varför människor väljer att flytta – om det beror på arbete, studier, bostadssituation, familjeförhållanden eller andra livsstilsfaktorer. Denna typ av information är avgörande för att kunna utforma träffsäkra insatser inom regional utveckling, bostadsplanering och arbetsmarknadspolitik.

Utöver detta saknas kvalitativ information om de drivkrafter som ligger bakom urbanisering eller återflytt till mindre orter. Nuvarande statistik visar var människor bor och hur de flyttar, men inte varför. För att förstå de sociala, ekonomiska och kulturella faktorer som påverkar människors val av bostadsort krävs en djupare insikt i individers och grupper motivering, något som dagens statistik inte fångar.

En ytterligare brist är avsaknaden av möjligheter att följa flyttkedjor över tid. Det innebär att vi inte vet vart människor flyttar efter sin första flytt – om de stannar kvar, flyttar vidare till större orter eller återvänder till sin ursprungsort. Denna typ av information är viktig för att förstå långsiktiga mönster i befolkningsrörlighet, och för att kunna planera samhällsservice, infrastruktur och bostadsförsörjning på ett mer hållbart sätt.

5.1.7.1 Tänkbara lösningar

För att täppa till de identifierade luckorna i statistiken kring flyttmotiv och flyttkedjor krävs en kombination av nya metoder och bättre samordning mellan befintliga datakällor. Nedan följer förslag på hur detta kan göras:

En möjlig metod är att genomföra återkommande enkätundersökningar riktade till personer som nyligen flyttat. Dessa kan utformas för att fånga upp flyttmotiv, såsom arbete, studier, bostad, relationer eller livsstilsförändringar. Enkäterna bör inkludera både kvantitativa svarsalternativ och öppna frågor för att fånga kvalitativa insikter om individers drivkrafter. SCB har erfarenhet av denna typ av undersökningar och skulle kunna vara en lämplig aktör att samordna insamlingen.

För att spåra flyttkedjor över tid kan registerdata från folkbokföringen kombineras med longitudinella individdata, exempelvis från SCB:s LISA-databas (Longitudinell integrationsdatabas för sjukförsäkrings- och arbetsmarknadsstudier). Genom att följa individer över flera år kan man kartlägga mönster i geografisk rörlighet och analysera hur flyttbeslut påverkas av livshändelser, utbildning, sysselsättning och familjesituation.

En annan väg är att utveckla dataintegration mellan myndigheter, exempelvis mellan Skatteverket (folkbokföring), Arbetsförmedlingen, CSN och Migrationsverket. Genom att samköra data kan man få en mer komplett bild av varför människor flyttar, särskilt i samband med arbete, studier eller migration.

För att fånga kvalitativa drivkrafter bakom urbanisering och återflytt kan intervjustudier eller fokusgrupper genomföras i samarbete med universitet och forskningsinstitut. Dessa kan ge djupare förståelse för värderingar, upplevelser och sociala faktorer som påverkar människors val av bostadsort.

Slutligen kan mobilitetsdata från digitala plattformar (t.ex. anonymiserad data från mobiloperatörer eller sociala medier) användas som komplement för att analysera rörelsemönster i realtid. Detta kräver dock noggrann hantering av integritetsfrågor och etiska överväganden.

5.1.8 Avsaknad av longitudinella data

En betydande brist i den befintliga statistikförsörjningen är avsaknaden av longitudinella data som möjliggör uppföljning av individer över tid. Den statistik som finns är ofta tvärsnittsmässig, vilket innebär att den visar en ögonblicksbild snarare än utvecklingen över livets olika skeden. Detta begränsar möjligheten att förstå hur individers livsval och rörelsemönster förändras över tid och i relation till olika händelser.

Utan ett livsloppsperspektiv blir det svårt att analysera hur utbildning, migration, familjebildning och arbetsliv hänger samman. Exempelvis saknas underlag för att följa hur en persons utbildningsval påverkar framtida flyttbeslut, etablering på arbetsmarknaden eller familjebildning. Det finns heller inte tillräcklig statistik för att se hur dessa faktorer samverkar över tid i olika kommuner eller regioner.

Denna brist innebär att viktiga samband mellan individens livsval och samhällsutvecklingen förblir osynliga. För att kunna utforma träffsäkra insatser inom exempelvis kompetensförsörjning, regional utveckling och social hållbarhet krävs statistik som följer individer genom olika livsfaser – från utbildning till arbetsliv, familjebildning och eventuell återflytt eller omflyttning.

5.1.8.1 Tänkbara lösningar

För att utveckla statistik som beaktar ett livsloppsperspektiv och möjliggör longitudinell analys krävs både metodutveckling och förbättrad samordning mellan befintliga datakällor. Här är några konkreta förslag:

En central åtgärd är att vidareutveckla och tillgängliggöra longitudinella individdatabaser, såsom SCB:s LISA-databas, som redan innehåller information om individers utbildning, sysselsättning, inkomst och familjesituation över tid. Genom att komplettera dessa med geografisk information – exempelvis bostadsort och flyttdatum – kan man följa individer genom olika livsskeden och analysera hur utbildning, arbete, familjebildning och migration samverkar.

För att stärka detta ytterligare bör registerdata från olika myndigheter samordnas. Exempelvis kan data från Skatteverket (folkbokföring), CSN (studielån och utbildning), Arbetsförmedlingen (anställning och insatser), Försäkringskassan (familjebildning, föräldraledighet) och Migrationsverket (invandring och bosättning) integreras i en gemensam struktur. Detta skulle möjliggöra en mer heltäckande analys av individers livsbanor och hur dessa påverkas av olika samhällsfaktorer.

En annan metod är att genomföra panelundersökningar, där samma individer följs över tid genom återkommande enkäter. Dessa kan komplettera registerdata med subjektiva upplevelser, attityder och motiv bakom livsval, vilket ger en rikare bild av hur människor navigerar mellan utbildning, arbete, familj och bostadsort.

För att möjliggöra lokal och regional analys bör data också göras tillgänglig på kommunnivå, med möjlighet att följa individer som flyttar mellan olika geografiska områden. Detta är särskilt viktigt för att förstå regional kompetensförsörjning, urbanisering och återflytt till landsbygd.

5.1.9 Begränsad information om hushållens sammansättning och boendeförhållanden

Ett tydligt gap i den befintliga öppna statistikförsörjningen är den begränsade informationen om hushållens sammansättning och boendeförhållanden. Den statistik som finns ger ofta en övergripande bild av antal hushåll eller bostäder, men saknar detaljerad uppdelning som gör det möjligt att förstå hur människor faktiskt bor och lever.

Det finns exempelvis otillräcklig statistik om olika hushållstyper, såsom ensamstående, barnfamiljer, sammanboende utan barn, generationsboende eller flerfamiljshushåll. Denna information är avgörande för att kunna planera välfärdstjänster, bostadsutbud och sociala insatser som är anpassade efter olika livssituationer. Utan denna uppdelning riskerar insatser att bli generella och mindre träffsäkra.

Vidare saknas detaljerad statistik om boendeformer och boendekvalitet, såsom bostadsstorlek, antal rum per person, trångboddhet och tillgång till grundläggande funktioner i bostaden. Detta är särskilt viktigt för att kunna identifiera grupper som lever under osäkra eller otillräckliga boendeförhållanden, exempelvis barnfamiljer i små lägenheter, äldre i otillgängliga bostäder eller nyanlända i temporära boenden.

Denna typ av information är också central för att förstå sociala och ekonomiska skillnader mellan olika grupper och områden. Trångboddhet och låg boendekvalitet kan ha direkt påverkan på hälsa, utbildning och arbetsmarknadsdeltagande, och är därför viktiga indikatorer för social hållbarhet.

5.1.9.1 Tänkbara lösningar

För att fylla de identifierade luckorna i statistiken om hushållsstrukturer och boendeformer krävs en utveckling av statistiken som möjliggör finare hushållsindelning, samt insamling av data om bostadsstandard och boendemiljö. Det kan ske genom samordning mellan SCB:s bostads- och hushållsstatistik, kommunala bostadsregister, samt kompletterande undersökningar som fångar upp boendekvalitet ur ett användarperspektiv.

Ett första steg är att vidareutveckla SCB:s hushålls- och bostadsstatistik, så att den inte bara redovisar antal hushåll och bostäder, utan också ger en mer detaljerad uppdelning av hushållstyper. Det innebär att statistik bör kunna särskilja mellan ensamstående, barnfamiljer, sammanboende utan barn, generationsboende och flerfamiljshushåll. Denna information är avgörande för att förstå sociala strukturer och planera insatser inom exempelvis bostadsförsörjning, barnomsorg och äldreomsorg.

För att fånga boendekvalitet och trångboddhet kan befintliga bostadsregister kompletteras med uppgifter om bostadsstorlek, antal rum per person, tillgång till kök, badrum och andra grundläggande funktioner. Kommunala bostadsförmedlingar och fastighetsägare kan bidra med data, särskilt i områden där trångboddhet är ett känt problem.

En annan metod är att genomföra tematiska undersökningar riktade till hushåll, där man samlar in information om boendemiljö, upplevd kvalitet, trygghet och tillgänglighet. Dessa kan genomföras som enkäter eller intervjuer, och ge en mer nyanserad bild av hur människor upplever sitt boende. Boverket och Folkhälsomyndigheten skulle kunna vara samordnande aktörer för sådana insatser.

För att möjliggöra regional analys bör data göras tillgänglig på kommun- och stadsdelsnivå, vilket kräver samordning mellan SCB, kommuner och regioner. Det är också viktigt att data kan kopplas till socioekonomiska indikatorer, såsom inkomst, sysselsättning och utbildningsnivå, för att identifiera särskilt utsatta grupper.

Slutligen kan innovativa datakällor, såsom anonymiserad data från digitala plattformar eller smarta hem-lösningar, användas som komplement för att förstå boendemönster och förändringar över tid. Detta kräver dock noggrann hantering av integritetsfrågor och etiska riktlinjer.

5.1.10 Fragmenterad och otillräcklig data kring utrikesfödda personers etablering

Trots att det finns viss statistik om utrikesfödda personers etablering i samhället, är informationen ofta fragmenterad och otillräcklig för att ge en heltäckande bild av integrationsprocessen och den sociala rörligheten över tid. Det saknas samlade uppgifter som visar hur individer utvecklas inom centrala områden som språk, utbildning, arbete och ekonomi.

En särskild brist gäller statistik om språkkunskaper, som är en grundläggande faktor för integration. Det finns få systematiska uppgifter om hur språknivåer utvecklas över tid, hur språkutbildning påverkar möjligheten till arbete, eller hur språkkunskaper varierar mellan olika grupper av utrikesfödda.

Vidare är utbildningsval och inkomstutveckling bland utrikes födda ofta otillräckligt belysta. Det saknas longitudinell statistik som visar hur individer rör sig genom utbildningssystemet, hur deras utbildning påverkar arbetsmarknadsutfall, och hur inkomster förändras över tid. Utan denna information är det svårt att bedöma effekten av olika insatser för kompetensutveckling och arbetsmarknadsintegration.

En annan viktig aspekt är att befintlig statistik sällan är uppdelad efter ursprungsland, vistelsetid i Sverige eller typ av uppehållstillstånd. Dessa faktorer har stor betydelse för individers förutsättningar att etablera sig, men utan en sådan uppdelning blir det svårt att identifiera särskilt utsatta grupper eller att utforma riktade insatser.

5.1.10.1 Tänkbara lösningar

För att fylla luckorna inom det integrationsanalytiska området krävs en samordnad satsning på att utveckla statistik som följer individer över tid och kopplar samman olika aspekter av integration. Det innebär att data om språk, utbildning, arbete och inkomst bör samlas in och analyseras i relation till individens bakgrund och vistelsetid. En sådan helhetsbild är avgörande för att förstå hur social rörlighet ser ut för utrikesfödda och hur samhället bäst kan stödja en inkluderande utveckling.

För att förbättra statistiken om integration och social rörlighet bland utrikesfödda krävs en kombination av nya datakällor, förbättrad uppdelning i befintliga register och utveckling av longitudinella analyser. Vi bedömer att reflektioner kring hur detta bör ske ligger utanför ramen för vårt uppdrag.

Det finns emellertid metoder som kan förbättra användbarheten i de öppna databaserna, men dessa kräver extra arbetsinsatser och medför kostnader. Det handlar exempelvis om att bearbeta, kombinera eller fördjupa befintlig statistik för att få fram mer relevant underlag för analys. Även om det är tekniskt möjligt, innebär det att resurser behöver avsättas – både i form av tid och pengar – för att göra informationen mer tillgänglig och användbar i praktiken.

SCB tillhandahåller till exempel register som innehåller information om individers utbildning, sysselsättning, inkomst och familjesituation. Genom att kombinera dessa uppgifter går det att analysera hur social rörlighet ser ut – det vill säga hur människor förändrar sin livssituation över tid, exempelvis genom att gå från studier till arbete eller genom att öka sin inkomst.

Utöver detta finns ett utbildningsregister som visar vilken utbildningsnivå en person har och vilka utbildningsvägar som valts. Dessa uppgifter kan kopplas till hur det går på arbetsmarknaden. Det finns också viss information om boende och hushållsstruktur genom folk- och bostadsräkningen.

Migrationsverket publicerar statistik om vilken typ av uppehållstillstånd en person har, vilket land de kommer ifrån och när de kom till Sverige. Dessa uppgifter gör det möjligt att dela in utrikesfödda i olika grupper och analysera hur etableringen i samhället ser ut beroende på exempelvis ursprungsland eller hur länge man har varit i landet.

Arbetsförmedlingen har data om deltagande i etableringsprogram och andra insatser, samt om arbetsmarknadsstatus. Genom att koppla dessa uppgifter till SCB:s statistik om inkomst och sysselsättning kan man följa hur olika insatser påverkar individers möjligheter att etablera sig på arbetsmarknaden.

Skolverket har statistik om deltagande i vuxenutbildning och svenska för invandrare (SFI), och CSN har uppgifter om studiemedel. Tillsammans ger dessa en bild av hur språkutveckling och utbildningsaktivitet ser ut bland utrikes födda.

Genom att kombinera data från dessa olika källor går det att skapa en bild av individers utveckling över tid – från ankomst till Sverige, via språkutbildning och arbetsmarknadsinsatser, till sysselsättning och inkomst. Det går också att analysera skillnader mellan grupper beroende på ursprungsland eller hur länge man har varit i Sverige.

Slutligen samlar vissa kommuner in egen statistik om integration, till exempel om deltagande i lokala insatser, boendesituation och språkutbildning. Denna information kan komplettera den nationella statistiken och ge en mer lokal och kontextspecifik bild av hur integrationen fungerar i praktiken.

5.1.11 Finfördelad statistik på lokal nivå saknas överlag

En återkommande utmaning i arbetet med lokal och regional analys är att den statistik som finns ofta har för låg upplösning för att ge en tillräckligt detaljerad bild av förhållandena inom en kommun. Det innebär att data vanligtvis presenteras på kommunnivå, vilket gör det svårt att identifiera skillnader mellan olika delar av kommunen – exempelvis mellan stadsdelar, bostadsområden eller postnummerområden.

För att kunna planera insatser som är anpassade efter lokala behov krävs finkornig statistik som visar variationer inom kommunens gränser. Det kan handla om skillnader i befolkningens sammansättning, socioekonomiska förutsättningar, tillgång till service, eller boendemiljö. Sådan information är särskilt viktig i större kommuner med både tätorter och landsbygdsområden, där behoven kan skilja sig avsevärt.

En annan aspekt som ofta saknas är data om rörelsemönster, såsom daglig pendling, resvägar till arbete eller skola, och tillgång till samhällsservice. Denna typ av information är avgörande för att förstå hur människor rör sig i vardagen och hur olika delar av kommunen är funktionellt sammankopplade. Utan sådan data blir det svårt att planera kollektivtrafik, servicepunkter eller arbetsmarknadsinsatser på ett effektivt sätt.

5.1.11.1 Tänkbara lösningar

För att förbättra den lokala analysen krävs därför både bättre tillgång till finfördelad statistik och utveckling av metoder för att samla in och bearbeta data om människors rörelsemönster och vardagsliv. Detta skulle ge ett mer träffsäkert underlag för beslut och bidra till en mer behovsanpassad samhällsplanering.

Det finns tekniska möjligheter att ta fram mer detaljerad statistik, exempelvis genom verktyg som Supercross, som Region Västerbotten har tillgång till och som bearbetar och bryter ned data på mer finmaskig geografisk nivå.

5.2 Kompetensförsörjningsstatistik

Statistik om kompetensförsörjning finns i databaser hos ett flertal myndigheter och organisationer:

- [Universitetskanslersämbetet \(UKÄ\)](#) erbjuder 26 statistikällor med högre utbildningsstatistik.
- [Statistiska centralbyrån \(SCB\)](#) tillhandahåller 20 statistikällor relaterade till utbildning, arbetsmarknad och yrkesstruktur.
- [Skolverket](#) står för 17 statistikällor, med fokus på utbildningssystemet.
- [Samhällsstatistik](#) med 17 statistikällor, som samlar och tillgängliggör statistik från flera svenska myndigheter.
- [Tillväxtverket](#) bidrar med 5 statistikällor.
- [Kolada](#), som samlar nyckeltal för kommuner och regioner, tillhandahåller 3 statistikällor.
- [Regionfakta](#), [Arbetsförmedlingen](#), [Försäkringskassan](#), [Migrationsverket](#) bidrar vardera med 1 källa.

På internationell nivå finns:

- [Eurostat](#) med 11 statistikällor.
- [OECD](#) med 4 statistikällor.

En översiktlig bild av tillgänglig statistik inom området kompetensförsörjning ges i Tabell 2. Tabellen visar vilka databaser som bidrar med relevant statistik, samt vilka typer av uppgifter som finns tillgängliga inom varje källa. Den innehåller information om statistikens geografiska täckning, uppdelning efter kön och ålder, samt tidsperioder och tidsomfång för respektive datakälla. Syftet är att underlätta jämförelser och identifiera vilka databaser som kan användas för vidare analys inom olika analysområden.

Tabell 2. Databaser med öppen registerdata.

Databas	Statistik	Geografi	Kön	Ålder	Period
SCB	Studiedeltagande	Samtliga	Ja	Ja	1993-2023
SCB	Utbildningsnivå	Samtliga	Nej	Nej	2015-2023
SCB	Utbildningsnivå	Samtliga	Ja	Ja	1985-2023
SCB	Folkhögskolekurser	Samtliga	Ja	Ja	2017-2023
SCB	Etableringskurs	NUTS1, NUTS3	Ja	Ja	2017-2023
SCB	Behöriga till gymnasium /högskola	LAU2, NUTS3	Ja	Nej	1997-2023
SCB	Godkända i Sfi	LAU2, NUTS3	Ja (NUTS3)	Nej	1997-2023
SCB	Studerande/ej studerande	LAU2, NUTS3	Ja	Ja	1997-2022
SCB	Pågående anställningar	NUTS3	Ja	Nej	2020-2024
SCB	Arbetskraftstillhörighet	Samtliga	Ja	Nej	1976-2024
SCB	Medelarbetsid	Samtliga	Ja	Nej	2005-2024
SCB	Sysselsatta anknyningsgrad	Samtliga	Ja	Nej	2005-2024

SCB	Arbetsmarknadsstatus	Samtliga	Ja	Ja	2020-2023
SCB	Inkomstkälla	Samtliga	Ja	Ja	2020-2023
SCB	Sysselsatta	Samtliga	Ja	Ja	2020-2023
SCB	Lediga jobb	NUTS1, NUTS2	Nej	Nej	2015-2024
SCB	Rekryteringsgrad	NUTS1, NUTS2	Nej	Nej	2015-2024
SCB	Rekryteringstid	NUTS1, NUTS2	Nej	Nej	2015-2024
SCB	Antal anställda	NUTS1, NUTS3	Nej	Nej	2004-2023
SCB	Sjukfrånvarande näringsliv	NUTS1, NUTS3	Nej	Nej	2015-2023
Tillväxtverket	BRP+	NUTS3	Ja	Nej	2017-2023
Tillväxtverket	Arbetslöshet	NUTS3	Ja	Nej	2008-2023
Tillväxtverket	Sysselsättningsgrad	NUTS3	Ja	Nej	2005-2022
Tillväxtverket	Eftergymnasial utbildning	NUTS3	Ja	Nej	2000-2023
Tillväxtverket	Företag som exporterat	NUTS3	Nej	Nej	2011-2023
Skolverket	Komvux	NUTS3	Ja	Nej	1992-2023
Skolverket	Gymnasieskola	NUTS3	Ja	Nej	2004-2023
OECD	Arbetsproduktivitet	NUTS1, NUTS2	Nej	Nej	2000-2022
OECD	Unga ej i utbildning/arbete	NUTS1, NUTS2	Ja	Ja	2000-2023
OECD	Sysselsättning efter utbildning	NUTS1, NUTS2	Ja	Ja	2000-2023
OECD	Inskrivning studenter	NUTS1, NUTS2	Ja	Ja	2013-2022
Eurostat	Elever som lämnar utbildning	NUTS1, NUTS2	Ja	Nej	2000-2023
Eurostat	Sysselsättningsgrad unga	NUTS1, NUTS2	Ja	Nej	2000-2023
Eurostat	Anställning i teknologisk sektor	NUTS1, NUTS2	Ja	Nej	1999-2023
Eurostat	Anställning	NUTS1, NUTS2	Ja	Nej	1999-2023
Eurostat	Långtidsarbetslöshet	NUTS1, NUTS2	Ja	Nej	1999-2023
Eurostat	Arbetslöshet	NUTS1, NUTS2	Ja	Nej	1999-2023
Eurostat	Högskoleutbildning	NUTS2	Ja	Nej	2012-2023
Eurostat	Anställning högteknologisk sektor	NUTS2	Nej	Nej	2012-2023
Eurostat	Forskare	NUTS2	Nej	Nej	2013-2021
Eurostat	Internetanvändning	NUTS2	Nej	Nej	2013-2024
Eurostat	Internettillgång	NUTS2	Nej	Nej	2013-2024
Kolada	Inkomst	Samtliga	Ja	Nej	2005-2023
Kolada	Behöriga årskurs 9	NUTS3	Ja	Nej	2011-2023
Kolada	Gymnasieexamen	NUTS3	Ja	Nej	2015-2023
Kolada	Invånare förgymnasial utbildning	Samtliga	Ja	Nej	2008-2023
Kolada	Invånare eftergymnasial utbildning	Samtliga	Ja	Nej	2008-2023
Kolada	Sysselsatta	Samtliga	Ja	Nej	2020-2023
Kolada	Nystartade företag	Samtliga	Nej	Nej	2007-2023
Kolada	Konkurser	Samtliga	Nej	Nej	2013-2023
Kolada	Arbetslöshet	Samtliga	Ja	Nej	2010-2023
Kolada	Förvärvsinkomst	Samtliga	Ja	Nej	1998-2023
Kolada	Ekonomisk bistånd	Samtliga	Nej	Nej	1990-2023
Kolada	Långtidsarbetslöshet	Samtliga	Ja	Nej	2010-2024
Samhällsstatistik	Pendlar till arbete i annan kommun	LAU2	Nej	Nej	2022
Samhällsstatistik	Näringslivet	NUTS3, LAU2	Nej	Nej	2004-2021
Samhällsstatistik	Sysselsättningstillväxt	NUTS3, LAU2	Nej	Nej	2005-2021
Samhällsstatistik	Tillväxt lönesumma	NUTS3, LAU2	Nej	Nej	2011-2021

Samhällsstatistik	Sysselsättning över tid	NUTS3, LAU2	Nej	Nej	2004-2021
Samhällsstatistik	Produktivitet	NUTS1, NUTS3	Nej	Nej	2001-2021
Samhällsstatistik	Branschstruktur	NUTS3, LAU2	Nej	Nej	2008-2021
Samhällsstatistik	Utbildningsstruktur	NUTS3, LAU2	Nej	Nej	2020-2022
Samhällsstatistik	Befolkning efter utbildning	NUTS3, LAU2	Nej	Nej	2000-2023
Samhällsstatistik	Antal studenter	Ort	Nej	Nej	2007-2024
Samhällsstatistik	Yrkehögskola/platser	LAU2	Nej	Nej	2023-2029
Samhällsstatistik	Studenter yrkehögskola	LAU2	Nej	Nej	2005-2023
Samhällsstatistik	Medelinkomst	NUTS3, LAU2	Nej	Nej	1999-2022
Samhällsstatistik	Inkubatorer/Science parks		Nej	Nej	-
Samhällsstatistik	FoU	NUTS1, NUTS3	Nej	Nej	2007-2023
Samhällsstatistik	Största arbetsgivare	LAU2	Nej	Nej	2003-2023
Samhällsstatistik	Arbetsställen	NUTS3	Nej	Nej	2010-2022
UKÄ	Antagna yrkesexamensprogram	Lärosäte	Ja	Ja	1995-2024
UKÄ	Antagna generella program	Lärosäte	Ja	Ja	2007-2024
UKÄ	Antagna utan högskolestudier	Lärosäte	Ja	Ja	2010-2024
UKÄ	Sökande utan högskolestudier	Lärosäte	Ja	Ja	2009-2024
UKÄ	Söktryck yrkesexamensprogram	Lärosäte	Ja	Nej	1996-2024
UKÄ	Söktryck generella program	Lärosäte	Ja	Nej	2007-2024
UKÄ	Högskolenybörjare	Samtliga	Ja	Ja	1993-2024
UKÄ	Högskolebybörjare	Samtliga	Ja	Ja	1993-2024
UKÄ	Läraryrkesutbildning	Lärosäte	Ja	Ja	1995-2024
UKÄ	Registrerade studenter	Lärosäte	Ja	Ja	1977-2024
UKÄ	Registrerade studenter program	Lärosäte	Ja	Ja	1997-2024
UKÄ	Registrerade studenter utbildningsnivå	Lärosäte	Ja	Ja	2008-2024
UKÄ	Basårutbildning	Lärosäte	Ja	Ja	2006-2024
UKÄ	Inresande nybörjare	Lärosäte	Ja	Nej	1997-2024
UKÄ	Utresande studenter	Lärosäte	Ja	Ja	1997-2024
UKÄ	Examina	Lärosäte	Ja	Ja	1996-2024
UKÄ	Lärarexamina	Lärosäte	Ja	Ja	1996-2024
UKÄ	Högskolenybörjare m. högutbildade föräldrar	Lärosäte	Ja	Nej	2000-2023
UKÄ	Utländsk bakgrund högskolenybörjare	Lärosäte	Ja	Nej	2000-2023
UKÄ	Doktorandnybörjare	Lärosäte	Ja	Ja	1973-2023
UKÄ	Utländsk doktorandnybörjare	Lärosäte	Ja	Ja	1997-2023
UKÄ	Doktorander	Lärosäte	Ja	Ja	1999-2023
UKÄ	Doktorsexamina	Lärosäte	Ja	Ja	1973-2023
UKÄ	Licentiatexamina	Lärosäte	Ja	Ja	1973-2023
UKÄ	Forskningspublikationer	Lärosäte	Nej	Nej	2012-2023
UKÄ	Internationella forskare	Lärosäte	Ja	Nej	2012-2023

Tillväxtverket	Antal företag	NUTS1, NUTS3	Ja	Ja	2004-2020
Skolverket	Komvux avbrutit/avslutat	Samtliga	Ja	Nej	1995-2023
Skolverket	Komvux	Samtliga	Ja	Nej	1999-2023
Skolverket	SFI	Samtliga	Ja	Nej	2020-2023
Skolverket	Avgångselever/gymnasieexamen	NUTS1, NUTS3	Nej	Nej	2014-2023
Skolverket	Övergång till högskola efter 3 år	NUTS1, NUTS3	Nej	Nej	2004-2023
Skolverket	Andel etablerade efter gymnasie	NUTS1, NUTS3	Nej	Nej	2013-2021
Skolverket	Avbrott/byte gymnasie	Samtliga	Nej	Nej	2005-2023
Skolverket	Elever per program (antal)	Samtliga	Nej	Nej	2011-2024
Skolverket	Gymnasieprogram	Samtliga	Ja	Nej	2011-2023
Skolverket	Elever hos huvudmän	Samtliga	Nej	Nej	2007-2023
Skolverket	Sökande gymnasie	Samtliga	Ja	Nej	2011-2023
Skolverket	Elever per program (andel)	Samtliga	Nej	Nej	2011-2024
Skolverket	Betyg årskurs 6	Samtliga	Ja	Nej	2014-2023
Skolverket	Meritvärde årskurs 9	Samtliga	Ja	Nej	2013-2023
Skolverket	Elevstatistik	Samtliga	Nej	Nej	1992-2023
Arbetsförmedlingen	Arbetsmarknadsvariabler	Samtliga	Ja	Ja	2023-2025
Försäkringskassan	Bostadsbidrag	Samtliga	Nej	Ja	2005-2023

Statistik om kompetensförsörjning är en avgörande resurs för att förstå hur arbetsmarknaden utvecklas och hur utbildningssystemet möter samhällets behov. Genom att använda denna statistik kan beslutsfattare, analytiker och planerare få en tydlig bild av hur kompetensflöden ser ut – från utbildning till arbetsliv – och hur dessa påverkar både individer och regioner.

Den tillgängliga statistiken kan användas för att analysera tillgång och efterfrågan på olika yrkesgrupper, följa utbildningsval över tid, bedöma matchningen mellan utbildning och arbetsmarknad, samt identifiera kompetensbrister inom specifika sektorer eller geografiska områden. Den ger också underlag för att förstå hur faktorer som kön, ålder, ursprung och utbildningsnivå påverkar möjligheten till etablering i arbetslivet. Exempel på områden som kan analyseras med hjälp av de databaser som presenteras i Tabell 2 är:

- utbildning,
- arbetsmarknad,
- ekonomi och företagande,
- demokrati och sociala faktorer,
- forskning och innovation.

Vi presenterar i nedanstående avsnitt exempel på frågeställningar som kan studeras inom respektive område.

5.2.1 Utbildning

Genom att analysera behörighet till gymnasiet och högskola per kommun kan man identifiera geografiska skillnader i utbildningsnivå bland unga. Detta ger en bild av var i landet elever har svårare att uppnå grundläggande behörighet, vilket kan vara en indikator på behovet av riktade insatser eller resurser.

Vidare kan man följa övergången från gymnasiet till högskolan för att förstå hur väl gymnasieutbildningen förbereder elever för vidare studier. En sådan analys visar etableringsgraden i högre utbildning och kan ge insikter om vilka utbildningsvägar som är mest framgångsrika i olika regioner.

Genom att studera deltagande i utbildning över tid på lokal nivå kan man identifiera trender, till exempel om fler eller färre deltar i vuxenutbildning, högskola eller andra former av studier. Detta är särskilt relevant för att följa effekterna av politiska reformer eller förändringar i arbetsmarknaden.

Resultat från Komvux och SFI kan användas för att utvärdera insatser för vuxenutbildning och integration. Genom att jämföra kommuner kan man se var dessa utbildningar fungerar bäst och var det finns utmaningar, vilket är viktigt för att förbättra möjligheterna för individer att komma in på arbetsmarknaden.

Slutligen kan man kartlägga utbildningsstruktur och utbildningsnivå i olika regioner för att få en översikt över kompetensförsörjningen. Detta är avgörande för både regional utveckling och arbetsmarknadsplanering, eftersom det visar var det finns brist eller överskott på viss kompetens.

Genom att kombinera data från olika källor – exempelvis SCB, Skolverket, UKÄ, Arbetsförmedlingen och CSN – går det att följa individers väg från utbildning till arbete, och därmed skapa en helhetsbild av kompetensförsörjningen i samhället. Detta är särskilt viktigt för att kunna planera utbildningsutbud, arbetsmarknadsinsatser och regional utveckling på ett långsiktigt och hållbart sätt. En sådan kombination av datakällor är dock förknippat med kostnader.

5.2.2 Arbetsmarknad

Genom att använda data från SCB, Kolada och Tillväxtverket kan man studera sysselsättningsgrad och arbetslöshet per kommun eller region (NUTS3) kan man identifiera var arbetsmarknaden fungerar väl och var det finns utmaningar. Denna typ av analys ger en tydlig bild av geografiska skillnader i tillgång till arbete och kan ligga till grund för riktade insatser eller stödprogram.

Långtidsarbetslöshet är en särskilt viktig indikator på strukturella problem i arbetsmarknaden. Genom att med stöd av statistik från Kolada och Eurostat kan man analysera hur

länge människor står utan arbete i olika delar av landet kan man få insikt i var det finns behov av mer omfattande arbetsmarknadsåtgärder, kompetensutveckling eller stöd till särskilda grupper.

Statistik från Samhällsstatistik kan användas för att studera pendling till arbete i annan kommun visar hur arbetsmarknadsregioner hänger ihop. Genom att kartlägga pendlingsmönster kan man förstå hur människor rör sig mellan bostadsort och arbetsplats, vilket är värdefullt för både infrastrukturplanering och regional utveckling.

Statistik från SCB om rekryteringstid och rekryteringsgrad ger information om hur väl arbetsgivare lyckas hitta rätt kompetens. Om rekryteringstiden är lång eller rekryteringsgraden låg i vissa regioner kan det tyda på kompetensbrist eller mismatch mellan utbildning och arbetsmarknadens behov.

En annan intressant analys kan vara att studera vilka som är de största arbetsgivarna och hur branschstrukturen ser ut i olika kommuner eller regioner. Här kan statistik från Samhällsnytta användas. Det ger en överblick över näringslivets sammansättning och kan användas för att förstå ekonomisk specialisering, sårbarhet eller potential för tillväxt.

5.2.3 Ekonomi och företagande

Statistik över inkomstnivåer och förvärvsinkomst ger en bild av hur kompetens omsätts i ekonomiska termer. Med data från Kolada (Förvärvsinkomst 1998–2023, Inkomst 2005–2023) och Samhällsnytta (Medelinkomst 1999–2022) kan man analysera hur utbildningsnivå och yrkeskompetens påverkar individers ekonomiska situation. Högre inkomster i vissa regioner kan indikera god matchning mellan kompetens och arbetsmarknadens behov, medan lägre inkomster kan signalera kompetensbrist eller underutnyttjad arbetskraft.

Företagsdynamik är nära kopplad till tillgången på relevant kompetens. Genom att analysera statistik från Kolada om nystartade företag (2007–2023) och konkurser (2013–2023) kan man bedöma hur kompetensförsörjningen påverkar entreprenörskap och företagsöverlevnad. Regioner med hög etableringstakt av nya företag kan ha ett starkt humankapital, medan hög konkursfrekvens kan tyda på kompetensbrist eller svag affärsutveckling.

Data från Tillväxtverket (BRP+ 2017–2023) och Samhällsstatistik (Produktivitet 2001–2021) ger möjlighet att analysera hur kompetens påverkar den regionala ekonomins utveckling. BRP+ visar den totala ekonomiska aktiviteten i en region, medan produktivitet mäter hur effektivt resurser – inklusive arbetskraft – används. Hög produktivitet kan vara ett resultat av god kompetensförsörjning, teknisk utveckling och effektiv arbetsorganisation.

5.2.4 Demografi och sociala faktorer

För att säkerställa en hållbar kompetensförsörjning krävs att man inte bara ser till utbildningsnivåer och arbetsmarknadsdata, utan också beaktar demografiska och sociala faktorer som påverkar människors möjligheter att bidra med sin kompetens. Statistik från SCB, UKÄ och Försäkringskassan ger viktiga insikter om jämställdhet, integration och social utsatthet.

Genom att analysera köns- och åldersfördelning i utbildningssystemet och på arbetsmarknaden kan man identifiera obalanser som påverkar kompetensförsörjningen. Statistik från SCB visar hur deltagande i utbildning och sysselsättning varierar mellan kvinnor och män samt mellan olika åldersgrupper. En jämställd arbetsmarknad där både unga och äldre, kvinnor och män, har likvärdiga möjligheter att utbilda sig och arbeta är avgörande för att tillgodose framtidens kompetensbehov.

Tillgången till högre utbildning för personer med utländsk bakgrund är en viktig indikator på hur väl integrationen fungerar. Statistik från UKÄ (2000–2023) visar hur stor andel av högskolenybjörarna som har utländsk bakgrund. En inkluderande utbildningssektor där alla har möjlighet att utveckla sin kompetens stärker både individens möjligheter och samhällets samlade kompetensförsörjning.

Sociala stödbehov, såsom bostadsbidrag och ekonomiskt bistånd, kan vara tecken på att individer står långt från arbetsmarknaden – ofta på grund av bristande utbildning eller kompetens. Statistik från Försäkringskassan (bostadsbidrag 2005–2023) och Kolada (ekonomiskt bistånd 1990–2023) kan användas för att identifiera kommuner där behovet av stöd är stort. Genom att koppla dessa data till utbildningsnivåer och arbetsmarknadsstatus kan man rikta insatser för kompetensutveckling till de grupper som har störst behov.

5.2.5 Forskning och innovation

En viktig del av kompetensförsörjningen handlar om tillgången till avancerad kunskap och forskningskapacitet i olika delar av landet. Genom att analysera statistik om forsknings- och utvecklingsverksamhet (FoU), forskare och akademisk produktion kan man få en bild av regioners innovationsförmåga och attraktionskraft för kvalificerad arbetskraft.

Statistik från Samhällsstatistik (FoU 2007–2023) och Tillväxtverket ger möjlighet att kartlägga var i landet forskningsverksamhet är mest koncentrerad. Genom att analysera antalet forskare och omfattningen av FoU per region (NUTS1 och NUTS3) kan man bedöma innovationskapaciteten – det vill säga regionens förmåga att utveckla ny kunskap, teknik och lösningar. Hög FoU-intensitet är ofta kopplad till starka universitet, forskningsinstitut och kunskapsintensiva företag, vilket i sin tur stärker den lokala kompetensförsörjningen.

Statistik från UKÄ (2012–2023) om internationella forskare och forskningspublikationer visar hur attraktiv en region är för global kompetens. En hög andel internationella forskare tyder på att regionen har ett starkt akademiskt rykte och goda förutsättningar för internationellt samarbete. Detta bidrar till kompetensförsörjningen genom att tillföra ny expertis, bredda perspektiv och höja kvaliteten på forskning och utbildning.

5.2.6 Brister i data

Trots att det finns omfattande statistik om exempelvis både utbildning och arbetsmarknad på lokal och regional nivå, saknas ofta tydliga kopplingar mellan dessa två system. Detta försvårar arbetet med att säkerställa en effektiv kompetensförsörjning. Nedanstående avsnitt beskriver vår bedömning av några centrala brister.

Tillvägagångssätt för att möta gapen varierar mellan de analysområden som studeras. För att stärka förståelsen kring den lokala och regionala kompetensförsörjningen är vår allmänna bedömning att det krävs en mer sammanhängande, detaljerad och kvalitativt rik datagrund. De identifierade gap som presenteras i *följande* avsnitt kan utifrån vår åsikt bäst mötas genom:

- **Skapa helhetsbilden – koppla utbildning till arbetsmarknad:** Samkör registerdata från Skolverket, UKÄ, SCB och Arbetsförmedlingen för att följa individers väg från utbildning till arbete. Utveckla indikatorer för etableringsgrad efter olika utbildningsformer (Komvux, SFI, yrkesutbildning). Bygg longitudinella datamodeller som visar övergångar mellan utbildning, arbetslöshet och sysselsättning.
- **Fånga varför – kvalitativa insikter om individers val:** Genomför återkommande enkäter och intervjuer med studenter och arbetssökande om hinder, drivkrafter och preferenser. Samla in data om orsaker till studieavbrott, omskolning och karriärbyten. Integrera livshändelser (barn, migration, vårdbehov) i analyser av arbetsmarknadsdeltagande.
- **Förstå arbetsgivarnas behov – branschspecifik och praktisk data:** Genomför branschvisa enkäter med arbetsgivare om rekryteringssvårigheter och kompetenskrav. Använd yrkesprognoser från NAV, Arbetsförmedlingen och branschorganisationer i lokal planering. Utveckla indikatorer för informellt lärande, certifieringar och företagsintern utbildning.
- **Förbättra lokal och sektoriell upplösning:** Samla in kommunnivådata om kompetensgap och utbildningsutbud. Använd SSYK-koder och sektorsindelning för att analysera kompetensbehov på yrkesnivå. Tillgängliggör mikrodata för finkornig analys av kompetensflöden inom specifika branscher. Fortsätt utveckla

användningen av den supercross databas Region Västerbotten har tillgång till.

- **Bygg in livsloppsperspektivet:** Skapa individbaserad longitudinell statistik som följer kompetensutveckling över hela livet. Koppla utbildningsdata till arbetslivs-statusar och livshändelser för att förstå omställningsbehov. Stärk datagrunden för livslångt lärande och kompetensutveckling i olika livsfaser.

5.2.6.1 Bristande koppling mellan utbildningssystem och arbetsmarknadsutfall

Det saknas sammanhängande data som visar hur olika utbildningsvägar – exempelvis yrkesutbildning, Komvux eller SFI – leder vidare till arbete. Utan denna information är det svårt att bedöma vilka utbildningsinsatser som faktiskt ger resultat i form av sysselsättning. Detta begränsar möjligheten att styra utbildningsutbudet utifrån arbetsmarknadens behov.

5.2.6.2 Otillräckliga tidsserier för övergångar mellan utbildning, arbetslöshet och sysselsättning

För att förstå hur individer rör sig mellan utbildning, arbetslöshet och arbete över tid krävs detaljerade tidsserier. I dagsläget är dessa ofta fragmenterade eller saknas helt, särskilt för vuxenutbildning och kompletterande utbildningsformer. Detta gör det svårt att följa individers väg in i arbetslivet och att utvärdera effekten av olika utbildningsinsatser.

5.2.6.3 Begränsad data om vägar in i arbetslivet efter olika utbildningar

Det finns få uppföljningar som visar hur deltagare i exempelvis Komvux, SFI eller yrkeshögskolan etablerar sig på arbetsmarknaden. Utan denna information är det svårt att avgöra om utbildningarna möter arbetsmarknadens krav, eller om det finns behov av förändringar i innehåll, pedagogik eller stödstrukturer.

5.2.6.4 Avsaknad av förtroende- och statusdata kring olika utbildningsvägar

För att förstå varför vissa utbildningsvägar är mer attraktiva än andra behövs data om hur de uppfattas av både studenter och arbetsgivare. Det saknas idag systematisk information om status, förtroende och upplevd kvalitet i olika utbildningsformer. Detta påverkar individers val och kan leda till obalanser i kompetensförsörjningen.

5.2.6.5 Begränsad information om individers preferenser, hinder och drivkrafter

Statistiken visar vad människor gör – till exempel vilka utbildningar de väljer eller om de är sysselsatta – men inte varför de gör dessa val. Det saknas systematisk data om individers

upplevda hinder (t.ex. ekonomi, familjesituation, psykisk ohälsa), drivkrafter (t.ex. intresse, trygghet, status) och preferenser (t.ex. utbildningsform, arbetsmiljö). Utan denna förståelse är det svårt att utforma utbildningar och stödinsatser som verkligen möter människors behov.

5.2.6.6 Otillräcklig kunskap om orsaker till avhopp, studieuppehåll och omskolningsbehov

Avbrott från utbildning, studieuppehåll eller behov av omskolning är ofta tecken på att något inte fungerar – men orsakerna är sällan dokumenterade. Det saknas data om varför individer lämnar utbildningar i förtid, vad som gör att de byter bana, eller varför vissa aldrig slutför sin utbildning. Denna kunskap är avgörande för att förbättra genomströmning och minska kompetensförluster.

5.2.6.7 Brist på indikatorer om arbetsgivares rekryteringssvårigheter

Även om det finns statistik om lediga jobb och rekryteringstid, saknas ofta djupare information om varför arbetsgivare har svårt att rekrytera. Är det brist på rätt utbildning, erfarenhet, mjuka kompetenser – eller är det arbetsvillkor, lönenivåer eller geografisk placering som gör det svårt? Utan denna typ av data är det svårt att matcha utbildningsutbudet med arbetsmarknadens faktiska behov.

5.2.6.8 Otillräcklig förståelse för kompetensbristens karaktär

Kompetensbrist är ett återkommande tema i arbetsmarknadsdebatten, men det saknas ofta nyanserad information om vilken typ av kompetens som saknas – teknisk, social, språklig, digital, eller kanske kulturell förståelse. Det behövs mer detaljerade indikatorer som visar vilka kompetenser som efterfrågas, var de saknas, och hur de kan utvecklas.

5.2.6.9 Begränsad tillgång till kommunnivådata om yrkeskompetensgap

Det saknas samlade och lättillgängliga data som visar vilka kompetenser som efterfrågas – och saknas – i enskilda kommuner. Utan denna information är det svårt att matcha utbildningsutbudet med arbetsmarknadens behov på lokal nivå. Det gör också att kommuner har begränsade möjligheter att planera utbildningsinsatser eller samverka med lokala arbetsgivare.

5.2.6.10 Otillräcklig upplösning på bransch- och yrkesnivå

Många statistikdatabaser redovisar data på en övergripande nivå, vilket gör det svårt att analysera specifika yrken eller branscher. För att förstå kompetensbehov inom exempelvis vård, industri, IT eller bygg krävs data på SSYK-nivå (Standard för svensk yrkesklassificering). Utan denna upplösning blir analyserna för grova och riskerar att missa viktiga nyanser i kompetensförsörjningen.

5.2.6.11 Avsaknad av mikrodata för finkornig sektorsanalys

För att kunna göra djupgående analyser av kompetensflöden, utbildningsresultat och arbetsmarknadsutfall behövs mikrodata – det vill säga individbaserad statistik som kan samköras mellan olika system. I dagsläget är tillgången till sådan data begränsad, både på grund av sekretess och bristande samordning mellan myndigheter. Detta försvårar möjligheten att följa individer från utbildning till arbete inom specifika sektorer.

5.2.6.12 Begränsad möjlighet att följa individer genom olika arbetslivsstatusar

Statistiksystemen är ofta uppdelade i separata delar – utbildning, arbetsmarknad, socialt stöd – vilket gör det svårt att följa en individ över tid. Det saknas longitudinell data som visar hur människor rör sig mellan studier, arbetslöshet, deltidsarbete, omskolning och sysselsättning. Utan denna helhetsbild är det svårt att förstå hur kompetens byggs upp och används under livets olika faser.

5.2.6.13 Svag koppling mellan livshändelser och arbetsliv

Livshändelser som att få barn, flytta, bli sjuk eller migrera påverkar individers möjligheter att utbilda sig och arbeta – men dessa faktorer är sällan integrerade i kompetensförsörjningsanalyser. Det saknas data som visar hur sådana händelser påverkar utbildningsval, studieavbrott, omställningsbehov eller arbetsmarknadsdeltagande. Detta gör att insatser riskerar att missa viktiga sociala och praktiska hinder.

5.2.6.14 Avsaknad av individbaserad longitudinell data för livslångt lärande

För att stödja livslångt lärande och omställning krävs data som följer individer över tid – från grundskola till pension, genom olika utbildningar och arbetslivserfarenheter. I dagsläget är sådan data begränsad, fragmenterad eller svår att samköra. Det försvårar både analys och planering av insatser som ska hjälpa människor att ställa om, vidareutbilda sig eller återinträda på arbetsmarknaden.

5.2.7 Övergripande reflektioner om hur brister rörande kompetensrelaterad statistik kan mötas

För att kunna möta arbetsmarknadens behov krävs inte bara statistik om utbildning och sysselsättning, utan också djupare insikter om rekryteringsbehov, kompetensöverföring och lärande i arbetslivet. I dagsläget bedömer vi att det finns flera viktiga brister i data-grunden som försvårar detta arbete:

- **Begränsad användning av enkäter och intervjuer med arbetsgivare:** Det finns ett behov av mer systematiska och återkommande enkäter och intervjuer med arbetsgivare för att fånga deras konkreta rekryteringsbehov, kompetenskrav

och upplevda utmaningar. Denna typ av kvalitativ data ger insikter som inte framgår i traditionell statistik, till exempel om mjuka kompetenser, arbetslivserfarenhet eller branschspecifika certifieringar.

- **Otillräcklig tillgång till yrkesprognoser från branschorganisationer och myndigheter:** Yrkesprognoser från NAV, Arbetsförmedlingen och branschorganisationer är viktiga för att förstå framtida kompetensbehov, men används ofta i begränsad omfattning i lokal planering. Dessa prognoser behöver integreras bättre i regionala kompetensstrategier och utbildningsplanering, särskilt för yrken med snabb förändring eller stor efterfrågan.
- **Bristande samordning av registerlänkad statistik:** Det finns stor potential i att samköra registerdata från Skolverket, UKÄ, SCB och Arbetsförmedlingen för att följa individers väg från utbildning till arbete. Men i praktiken är dessa system ofta isolerade, vilket gör det svårt att få en helhetsbild av kompetensflöden. En mer samordnad och tillgänglig registerstruktur skulle möjliggöra bättre analyser och uppföljning.
- **Avsaknad av indikatorer på informellt lärande och vidareutbildning:** Kompetens byggs inte bara i formella utbildningar – informellt lärande, vidareutbildning och certifieringar spelar en stor roll, särskilt i yrken som förändras snabbt. Det saknas idag indikatorer som fångar dessa former av lärande, vilket gör att en stor del av kompetensutvecklingen inte syns i statistiken.
- **Få datapunkter om kompetensöverföring inom företagsintern utbildning:** Många företag arbetar aktivt med intern utbildning och kompetensöverföring, men detta dokumenteras sällan i offentlig statistik. Det innebär att viktiga insatser för kompetensförsörjning – särskilt inom små och medelstora företag – inte synliggörs. Mer data om företagsinterna utbildningsinsatser skulle ge en mer komplett bild av hur kompetens faktiskt utvecklas i arbetslivet.

KÄLLHÄNVISNING

Befolkning

Carson, B., Dean, (2024), "Med blicken mot Norr: att leva, arbeta och resa i glesbygd", Umeå universitet.

<https://umu.diva-portal.org/smash/record.jsf?pid=diva2%3A1899434&dswid=-2683>

Garli, F., Pettersson, Ö., (2011), "Befolkningsutveckling och -prognoser: teori och tillämpning för Västerbottens län", CERUM, Umeå universitet.

<https://umu.diva-portal.org/smash/record.jsf?pid=diva2%3A426810&dswid=-9597>

Garli, F., (2011), "Flyttningar till och inom Västerbotten: flöden och åldersfördelning år 2009", CERUM, Umeå universitet.

<https://www.diva-portal.org/smash/record.jsf?pid=diva2%3A426814&dswid=-6109>

Bennmarker, M., (2015), "Växande befolkningsklyftor i ett ständigt föränderligt samhälle (2000–2014)", Kulturgeografiska institutionen, Umeå universitet.

<chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcgclefindmkaj/https://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:824283/FULLTEXT01.pdf>

Holmstrand, K., (2021), "Co-working in Västerbotten. Exploring the potential of co-working places in sparse populated areas in Northern Sweden". Kulturgeografiska institutionen, Umeå universitet.

<https://umu.diva-portal.org/smash/record.jsf?pid=diva2%3A1567887&dswid=-1657>

Hudson, C., et al, (2022), "Ruralt flyktningmottagande – En (ny) strategi för mindre kommuners överlevnad", Statsvetenskapliga institutionen, Umeå universitet.

<https://umu.diva-portal.org/smash/record.jsf?pid=diva2%3A1562945&dswid=-4066>

Johansson, M., (2021), "Det nya kontorslandskapet bland fjällvidderna: Kan distansarbete bli glesbygdens räddning", Kulturgeografiska institutionen, Umeå universitet.

<https://umu.diva-portal.org/smash/record.jsf?pid=diva2%3A1562945&dswid=807>

Länsstyrelsen Västerbottens län, (2020), "Bostadsmarknadsanalys Västerbottens län 2020", Länsstyrelsen Västerbottens län.

<https://www.lansstyrelsen.se/vasterbotten/om-oss/vara-tjanster/publikationer/2020/bostadsmarknadsanalys-vasterbottens-lan-2020.html>

Länsstyrelsen Västerbottens län, (2024), "Bostadsmarknadsanalys Västerbottens län 2024", Länsstyrelsen Västerbottens län.

<chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcgclefindmkaj/https://www.boverket.se/contentassets/56b41b3b67c84d27bcd3245894c535fe/vasterbottens-lan-2024.pdf>

Narveby, L., Wänström, J., (2024), "Jämlik tillväxt eller inte? En jämförelse av kommunal befolknings- och inkomstutveckling inom och mellan län", Linköping Universitet.
https://oxfordgroupas.sharepoint.com/sites/Oxf_Data_Prod/Oxf_ProjectFiles/SE/SE-24-14523-RVB%20Kompetensförsör/Reporting/Report/Rapport%20250812.docx

Kamp, K., Lagerskog, J., A., (2024), "Skellefteå kommun, grön på grön omställning? En studie om hur Skellefteå kommun påverkats av Northvolts etablering i samband med den gröna omställningen", Nationalekonomiska institutionen, Uppsala universitet.
<https://www.diva-portal.org/smash/record.jsf?pid=diva2%3A1934695&dswid=4009>

Sveriges kommuner och regioner (2025), "Visualiseringsverktyg över befolkningsutvecklingen", SKR.
<https://skr.se/skr/tjanster/pressrum/nyheter/nyhetsarkiv/skruppdaterarverktygoverbefolkningsutvecklingen.91399.html>

Sweco (2021), "Samhällsomställning och kommunernas ekonomi i Övre Norrland" Sweco.
<chrome-extension://efaidnbmninnibpcapjpcglefindmkaj/https://www.sweco.se/wp-content/uploads/sites/3/2023/01/Samhallsomvandlingen-och-kommunernas-ekonomi-i-Ovre-Norrland.pdf>

Nettoinflyttning

Blombäck W., et al., (2024), "Skellefteå under omvandling – En studie av yrkesstruktur och flyttmönster under etableringsfasen av Northvolt", CERUM Rapport Nr 79/2024.
<https://www.umu.se/contentassets/1092a4770bf64f81959f8b3e5f62cb2c/blomback-eriksson--lundberg-2024.pdf>

Carson, D., et al., (2019), "The Continuing Advance and Retreat of Rural Settlement in the Northern Inland of Sweden", Journal of Nordic Studies, Vol 13, No 1.
<https://journals.ub.umu.se/index.php/jns/article/view/940>

Länsstyrelsen Västerbottens län, (2023), "Bostadsmarknadsanalys Västerbottens län 2023".
<https://www.lansstyrelsen.se/vasterbotten/om-oss/vara-tjanster/publikationer/2023/bostadsmarknadsanalys-vasterbottens-lan-2023.html>

Löfving, L., et al., (2021), "Can digitalization be a tool to overcome spatial injustice in sparsely populated regions? The cases of Digital Västerbotten (Sweden) and Smart Country Side (Germany)", European Planning Studies 30(5):1-18.
https://www.researchgate.net/publication/351716007_Can_digitalization_be_a_tool_to_overcome_spatial_injustice_in_sparsely_populated_regions_The_cases_of_Digital_Vasterbotten_Sweden_and_Smart_Country_Side_Germany

Oxford Research (2025), "Hur kan kommuner i norra Sverige attrahera och behålla kompetens?" Tillväxtverket.

<https://oxfordresearch.se/2025/07/31/hur-kan-kommuner-attrahera-och-behalla-kompetens/>

Sweco, (2023), "Så ska snabbväxande kommuner i norra Sverige planera för framtiden", Sweco.

<https://www.sweco.se/aktuellt/pressmeddelanden/sa-ska-snabbvaxande-kommuner-i-norra-sverige-planera-for-framtiden/>

Thyréns, (2023), "Marknadsförutsättningar och behov av bostäder i Västerbotten", Länsstyrelsen Västerbotten.

<https://www.tyrens.se/projekt/samhaellsplanering/behov-av-bostaeder-i-vaesterbotten/>

Kompetensförsörjning

Akademi Norr (2021), "Koordinerad kraftsamling YH – att gå från behov till beställning", Akademi Norr.

Akademi Norr, (2024), "Hållbar kompetensförsörjning i norra Sverige", Akademi Norr.

<https://www.akademinorr.se/rapport>

Arbetsförmedlingen, (2022), "Kompetensförsörjning vid stora företagsetableringar och företagsexpansioner, Arbetsförmedlingen.

<https://arbetsformedlingen.se/statistik/analyser-och-prognoser/analys-och-utvärdering/2022/kompetensforsorjning-vid-stora-foretagsetableringar-och-foretagsexpansioner>

Eskelinen, E., Lundberg, D., (2024), "Vem ska man ta del av kunskapen ifrån?", Sociologiska institutionen, Umeå universitet.

<https://umu.diva-portal.org/smash/record.jsf?pid=diva2%3A1876580&dswid=1939>

Glas, J., (2020), "För annars har man ju fått harve på här..."Distansutbildningens betydelse för boende i Vilhelmina kommun", Institutionen för geografi, Umeå universitet,

<https://umu.diva-portal.org/smash/record.jsf?language=sv&pid=diva2%3A1435616&dswid=937>

Hörnlund, H., Jonsson, E., (2024), "EMPLOYER BRANDING: Strategier från attraktiva arbetsgivare i Västerbotten", Företagsekonomiska institutionen, Umeå universitet.

<https://umu.diva-portal.org/smash/record.jsf?pid=diva2%3A1879283&dswid=7482>

Larsson, P., (2022), "Rapport från samordnaren för samhällsomställning vid större företagsetableringar och företagsexpansioner i Norrbotten och Västerbotten", Regeringen.

<https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/departementsserien-och->

promemorial/2022/12/rapport-fran-samordnaren-for-samhallsomstallning-vid-storre-foretagsetableringar-och-foretagsexp-i-norrboten-och-vasterbotten/

Korang, A., et al., (2019), ”Kompetensförsörjning i Skellefteå - Studie av yrkesstruktur och flyttmönster”, CERUM, Umeå Universitet.

<https://umu.diva-portal.org/smash/record.jsf?language=sv&pid=diva2%3A1359492&dswid=4000>

Region Västerbotten, (2023), ”Kompetensförsörjning är tusen frågor i en”, Region Västerbotten.

<chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcgclefindmkaj/https://meetings-plus.vll.se/welcome-sv/namnder-styrelser/regionfullmaktige/mote-2023-11-21/protocol/kompetensforsorjningsberedningens-rapport-2023-kompetensforsorjning-ar-tusen-fragor-i-en-pdf?downloadMode=open>

Unionen, (2022), ”Kompetens avgörande för den gröna omställningen i norr”, Unionen

<https://www.unionen.se/filer/rapport/kompetens-avgorande-den-grona-industriomstallningen-i-norr>

Wåhlstam, J., (2024), ”Kommunerna och kompetensen”, Statsvetenskapliga institutionen, Uppsala universitet.

www.diva-portal.org

OXFORD RESEARCH

Oxford Research är ett nordiskt konsultföretag med verksamhet i Sverige, Danmark, Norge, Finland, Lettland och Belgien (Bryssel). Våra kunder finns på både den nationella, nordiska och europeiska marknaden. Vi är specialiserade på samhällsvetenskapliga analyser, utvärderingar och strategier. Regional utveckling och välfärd är våra huvudsakliga fokusområden.

Läs mer på vår hemsida oxfordresearch.se.